

ทิวแถวขิม เพลงลาวแพน

Handwritten musical notation for the song "Tiew Dao Chim" (ทิวแถวขิม เพลงลาวแพน). The notation is written in a shorthand style using numbers and symbols like dots and plus signs, arranged in multiple lines and columns. Some parts are underlined or have double slashes (//) indicating specific musical phrases or sections.

ตัวอย่างลายมือที่ผมเขียนบันทึกไว้สมัยที่เริ่มต่อเตี่ยวขิมเพลงลาวแพน

หน้าวังบูรพาฯ นั้นท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ จะสอนเฉพาะเครื่องปี่พาทย์ไม่ได้สอนเครื่องสาย เมื่อคุณแม่ผมอยากจะหัดตีขิมคุณตาท่านก็บอกว่า "ไม่ต้องหัดหรอก...ขิมนะ...ตีไปเตี่ยวก็เป็นเอง" แต่คุณแม่ผมก็แอบตามเพื่อนของท่านคนหนึ่งไปขอเรียนตีขิมกับ "ครูวิเวก จุลมากร" ซึ่งเป็นครูสอนตีขิมที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งในยุคนั้น ครั้นครูวิเวกฯ ทราบว่าคุณแม่เป็นบุตรสาวของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ (ศรี ศิลปบรรเลง) ก็เกรงใจไม่กล้าสอนเพลงเตี่ยวสำคัญๆ ให้ ได้แต่ต่อเพลงทางขิมพื้นๆ ให้เท่านั้นคุณแม่ผมจึงฝึกหัดตีขิมด้วยตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาคุณตาได้เห็นคุณแม่ตีขิมทางกระโดดไปกระโดดมาท่านก็บอกว่าตีแบบนี้ไม่น่าฟังแล้วจึงเริ่มสอนวิธีตีขิมให้คุณแม่ใหม่ ต่อมาไม่นานนักท่านจึงคิดทาง

เตี่ยวขิมเพลงลาวแพนทั้งทางคลอร้องและทำนองเตี่ยวแล้วต่อให้คุณแม่ และเนื่องจากคุณแม่ผมท่านเป็นนักร้อง คุณตาจึงทำทางพิเศษสำหรับเตี่ยวคลอร้องให้ด้วยและเรียกทางที่บรรเลงคลอร้องนี้ว่า "ว่าดอกเพลงลาวแพน" ซึ่งเป็นการเรียกเชิงเปรียบเทียบกับท่านั้น ทั้งนี้เพราะเนื้อร้องเพลงลาวแพนนั่นไม่ได้มีคำร้องว่าดอกแต่อย่างใด ธรรมดาเพลงที่มีการร้อง "ว่าดอก" นั้น เมื่อถึงตอนที่ "ว่าดอก" เครื่องดนตรีจะบรรเลงให้มีเสียงเหมือนคำร้องมากที่สุด เป็นการแสดงฝีมือของนักดนตรีว่าสามารถบรรเลงทำนองดนตรีให้เหมือนท่านองร้องได้อย่างแนบเนียนสมจริง ท่านองคลอร้องเพลงลาวแพนที่กำลังกล่าวถึงนี้ก็มิลักษณะคล้ายกันคือผู้บรรเลงจะต้องกรอสายขิมให้มีท่วงทำนองเหมือนการเอื้อนคำร้องเพลงลาวแพนทุก

ประโยคตั้งแต่ต้นไปจนจบ คือตั้งแต่คำร้องที่ขึ้นต้นว่า “น้ำกาหลงใส ไหลหลังคว่ำคว้งคว้าง...” ไปจนถึงประโยคสุดท้ายที่ร้องว่า “อ้ายนี่เอ๋ยแสนกันดาร” โดยทำเนียบทำนองเหมือนคำร้องทุกประการ หลังจากนั้นจึงเริ่มบรรเลงทำนองเดี่ยวเพลงลาวแพนต่อไป

ทางเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ (ศร ศิลปบรรเลง) ประกอบไปด้วยทำนองเพลง ๔ เพลงตามลำดับดังนี้ คือ เพลงลาวแพน (ลาวแพนใหญ่), เพลงลาวสมเด็จ (เป็นทำนองทางเดี่ยว), เพลงลาวลอดค่าย, เพลงลาวแพนน้อย (สาวตกก็) และออกทำนองซุ่มเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนทำนองเดี่ยวนำก่อนที่จะขึ้นเพลงลาวแพนที่ใช้บรรเลงกันในปัจจุบันนั้น ผมเป็นคนแต่งเพิ่มเติมขึ้น เมื่อคราวที่แสดงซิมหมู่ ๕๘ คน เพลงลาวแพน ณ โรงละครแห่งชาติในงานฉลองครบรอบ “ร้อยปีเกิด” ของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ ในช่วงวันที่ ๖ ถึง ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

ทางเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ นั้น มีแนวการดำเนินทำนองเพลงที่แตกต่างไปจากทางเดี่ยวของครูท่านอื่น คือเมื่อเริ่มบรรเลงเพลงลาวแพนนั่น แนวเพลงจะค่อยๆ ดำเนินไปอย่างช้าๆ และค่อยๆ เร็วขึ้นตามลำดับ เมื่อจบทำนองลาวแพนใหญ่แล้วจึงออกแนวโลดโผนพิสดาร โดยบรรเลงเพลงลาวสมเด็จในลักษณะที่พลิกเพลงพิสดารและรุกเร้าต่อท้ายด้วยเพลงลาวลอดค่าย เมื่อจบแล้วจึงออกทำนองเพลงลาวแพนน้อย ต่อจากนั้นจึงบรรเลงทำนองซุ่มเป็นอันดับสุดท้าย มีพิเศษอยู่นิดหนึ่งตอนที่เริ่มเพลงลาวแพนคือถ้าไม่ได้บรรเลงสวมร้องจะขึ้นแบบลักจังหวะในประโยคแรก แต่ถ้าบรรเลงสวมจากร้องต้องเพิ่มทำนองอีกวรรคหนึ่งเพื่อให้ลงกับจังหวะหน้าทับพอดี มิฉะนั้นจะคร่อมจังหวะ

ดังที่ได้เล่าไปแล้วว่าผู้ที่ได้เดี่ยวซิมเพลงลาวแพนทางนี้ในรุ่นแรกมีเพียงคนเดียวคือคุณแม่ของผม (บรรเลงสาคริก) ส่วนรุ่นที่สองถัดมาก็คือตัวผมซึ่งได้เพลงนี้เพียงคนเดียวเช่นกัน จะขอเล่าถึงเรื่องราวและเหตุที่ผมได้ต่อเพลงลาวแพนไว้ตรงนี้สักนิดคือเมื่อผมเริ่มฝึกหัดตีซิมไปได้ไม่นานนักวันหนึ่งคุณแม่ท่านพูดกับผมว่า

“ติก...วันนี้นุ้ยคุณแม่จะต่อเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนให้ลาวแพนทางนี้นุ้ยคุณแม่ได้จากคุณตาเพียงคนเดียวเท่านั้น

ติกรีบตอบไว้เดี่ยวคุณแม่แม่จะลืมเสียก่อน..”

ผมจึงได้เริ่มต่อซิมเพลงลาวแพนตั้งแต่ตอนนั้น ยังจำความรู้สึกได้ดีว่ามันยากลำบากมาก เพราะตอนนั้นผมเพิ่งจะเริ่มฝึกบรรเลงซิมมือยังไม่ชำนาญพอที่จะบรรเลงเพลงเดี่ยวซึ่งต้องใช้กลวิธีในการบรรเลงที่วิจิตรพิสดารมากมายหลายรูปแบบ แต่ก็พยายามตั้งใจฝึกฝนเต็มที่ ผลดีของการได้ต่อเพลงลาวแพนนี้ก็คือ ทำให้ผมสามารถบรรเลงซิมได้ดีขึ้นมากทีเดียว ตอนนั้นได้ต่อเฉพาะ “ทำนองเดี่ยว” เท่านั้นทางคลอร้องหรือ “ทำนองว่าดอกลาวแพน” ยังไม่ได้ต่อ มาต่อเอาในภายหลังเมื่อผมเริ่มฝึกร้องเพลงไทยแล้ว

เมื่อผมต่อเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนทางนี้จบแล้วจึงมาคิดว่า ผลงานเพลงของคุณตาชิ้นนี้อาจจะสูญหายไปได้หากไม่ได้ต่อไว้ให้กับเยาวชนดนตรีไทยรุ่นหลังสืบไป สาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เพลงเดี่ยวที่สำคัญๆ หลายเพลงสูญหายไป ก็คือเพลงเดี่ยวลักษณะนี้ไม่นิยมบันทึกไว้เป็นโน้ตซึ่งอาจจะเป็นเพราะความยุ่งยากในการที่จะหาวิธีสื่อความหมายการใช้มือที่สลับซับซ้อนหรืออาจจะเป็นด้วยความทงแหงทางเพลง กลัวใครจะแอบมาคัดลอกเอาไปได้ง่ายๆ จึงไม่มีการบันทึกเป็นโน้ตไว้

ผมจึงคิดวิธีเขียนโน้ตสำหรับการตีซิมขึ้นมาใหม่ให้มีศักยภาพในการแสดงตำแหน่งการใช้มือที่สลับซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย โน้ตนี้ต่อมาภายหลังเป็นรากฐานสำคัญในการเขียนซอฟต์แวร์ชื่อ “พิณผีเสื้อ” ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์สำหรับการฝึกตีซิมด้วยโปรแกรม Windows ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศสิ่งประดิษฐ์ สาขาปรัชญาจากสภากิจแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔

การเรียนดนตรีนั้น หากไม่หมั่นฝึกซ้อมและทบทวนทำนองเพลงอยู่เสมอแล้วอาจจะลืมเพลงได้ง่าย ดังนั้นคุณแม่จึงให้ผมไปช่วยสอนดนตรีตามสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ท่านและคุณป้าของผมคือ คุณหญิงชื่น ศิลปบรรเลง สอนอยู่ในขณะนั้นซึ่งก็มีโรงเรียนราชินีบน โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์ และโรงเรียนสตรีศรีอยุธยา ผมจึงได้อาศัยโน้ตซิมแบบใหม่ที่ผมคิดขึ้นมาช่วยในการสอนเด็กนักเรียนปรากฏว่าได้ผลดี เด็กสามารถใช้มือบรรเลงซิมได้อย่างถูกต้อง ผมจึงใช้โน้ตนี้บันทึกทางเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนเอาไว้โดยสามารถบันทึกวิธีการบรรเลงซิมเพลง

ลาวแพนได้อย่างถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ จึงพอจะเข้าใจได้ว่าทางเดียวชมเพลงลาวแพนทางนี้คงจะไม่สูญหายไป

แม้ว่าจะเข้าใจไปปะละหนึ่งที่มีโน้ตบันทึกทำนองเพลงเอาไว้แล้ว แต่การถ่ายทอดเพลงนี้ให้กับศิษย์ก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ ผมจึงต่อเพลงลาวแพนทางนี้ให้กับศิษย์ที่มีฝีมือเหมาะสมอยู่เสมอมา จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้มีการจัดมหกรรมดนตรีคีรีศตวรรษ เพื่อเฉลิมฉลองในวาระครบรอบ “ร้อยปีเกิด” ของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ขึ้น ณ โรงละครแห่งชาติ มีชุดการบรรเลง “ซิมหมู่” เพลงลาวแพนทางของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะ ร่วมบรรเลงด้วย โดยใช้นักดนตรีจำนวน ๕๘ คน ครูผู้ควบคุมฝึกซ้อมอีก ๔ คน รวมแล้วใน ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผู้ที่ต่อเตียวชมเพลงลาวแพนทางของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะ จำนวน ๖๒ คน ถือว่าเป็นผู้สืบต่อในรุ่นที่ ๓ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ ๑

ลูกศิษย์ที่ผมต่อเพลงเตียวลาวแพนให้ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๔ แบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑.๑ ลูกศิษย์ที่โรงเรียนราชินีบน เท่าที่จำได้มี ๔ คน คือ

สุภาวศร ลีมนรรัตน์
วิษชุดา โอธกานนท์
อัจนราณี พูลสมบุญ
คณินิจ รัตนเทพ

๑.๒ ลูกศิษย์ที่เรียนพิเศษที่บ้าน

ธัญญรัตน์ สาคริก (หลานสาว) จบ มศว. ประสานมิตร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายอนุบาลโรงเรียนเรวัตวิสัยวิทยา อุดมสุขวรรณ จบปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว)

นิธิ ศรีสว่าง จบปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ต่อเตียวชมเพลงลาวแพนตั้งแต่อายุน้อยมาก ปัจจุบันยึดอาชีพเป็นครูดนตรีไทย)

สมศรี บรรยายกิจ (เปลี่ยนชื่อเป็น กวินทิพย์) จบเอก “จะเข้” จากคณะดุริยางค์ศาสตร์ จุฬาฯ (ปัจจุบันเป็นอาจารย์ดนตรีไทยอยู่ที่คณะดุริยางค์ศาสตร์ จุฬาฯ)

สุธีร์ เทวินบูรณวงศ์ (ปัจจุบันใช้นามสกุล จันทร

ไทย) จบเอก “ซิม” จากคณะดุริยางค์ศาสตร์ จุฬาฯ (ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยอยู่ที่โรงเรียนสตรีวิทยา ๒)

ดร.อภิญา เพ็ญพัสกุล จบปริญญาตรีและปริญญาโทอักษรศาสตร์บัณฑิตจากจุฬาฯ จบปริญญาเอกทางด้านสังคมศาสตร์จากประเทศเยอรมัน (ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ดร.ศิราพร ฐิตะฐาน (ปัจจุบัน-ดร.ศิราพร ณ ถลาง) จบปริญญาตรีและปริญญาโทอักษรศาสตร์บัณฑิตจากจุฬาฯ และปริญญาเอกจากประเทศสหรัฐอเมริกา

สุนทรี เอกพจน์ จบวารสารศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลุ่มที่ ๒

ผู้สืบต่อรุ่นนี้มีเพียง ๔ คน คือ ครูซิมที่ช่วยฝึกซ้อมวงซิมหมู่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

๒.๑ อาจารย์อรรณพ บรรจงศิลป์ ขณะนั้นเป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยอยู่โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ (ผมไม่ได้ต่อเพลงลาวแพนให้โดยตรง เพียงแต่ส่งโน้ตไปให้)

๒.๒ อาจารย์สิริชัยชาญ พักจำรูญ ขณะนั้นเป็นอาจารย์ประจำอยู่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร (ปัจจุบันเป็นอธิบดีกรมศิลปากร) อาจารย์สิริชัยชาญมาต่อเตียวชมเพลงลาวแพนกับผมที่บ้านด้วยตนเองแล้วจึงไปต่อให้กับอาจารย์ซิมอีก ๒ ท่าน เพื่อต่อให้ศิษย์ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ คือ

๒.๓ อาจารย์จุฑามณี วรวิทย์สัตตญาณ (ครูแดง) ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว

๒.๔ อาจารย์บำรุง พาทยกุล

กลุ่มที่ ๓

ผู้สืบต่อรุ่นนี้คือกลุ่มนักดนตรีที่เข้าร่วมบรรเลงเพลงซิมหมู่เพลงลาวแพนในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

เนื่องจากในวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นปีที่ครบรอบ ๑๐๐ ปีเกิดของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ญาติมิตรและศิษยานุศิษย์ได้ร่วมกันจัดตั้งมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ขึ้น พร้อมทั้งจัดการบรรเลงดนตรีวงมหาตรียางค์ขึ้น ณ โรงละครแห่งชาติในช่วงวันที่ ๗ ถึง ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ การบรรเลงครั้งนั้นมีชุดการแสดงพิเศษแทรกอยู่

หลายชุด มีชุดการบรรเลงซิมห่มเพลงลาวแพนอยู่ด้วยชุดหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากตอนที่ประชุมปรึกษาหารือกันนั้น อาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร ซึ่งเป็นผู้อำนวยเพลงวงมหาดุริยางค์ต้องการให้มีการบรรเลงซิมห่มสลักับวงมหาดุริยางค์ โดยอยากจะให้นำเพลงลาวแพนทางของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ มาบรรเลง และมอบหมายให้ผมเป็นผู้อำนวยเพลงและควบคุมการฝึกซ้อมในชุดนี้

ตอนแรกผมลังเลที่จะรับฝึกซ้อมการบรรเลงชุดนี้ โดยอยากจะให้คุณแม่ผมเป็นผู้ควบคุมฝึกซ้อมด้วยตนเอง แต่คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง ซึ่งเป็นคุณป้าของผมให้ความเห็นว่า เพลงลาวแพนทางนี้ยังไม่มีคนได้ควรรนำออกมาเผยแพร่เพื่อจะได้ไม่สูญหายไป อีกประการหนึ่งคุณแม่ผมอายุมากแล้วไม่สะดวกจะมาควบคุมการฝึกซ้อม จึงมอบหมายให้ผมเป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อมวงซิมห่มแทน

ผมมีเวลาฝึกซ้อมนักดนตรีชุดนี้ก่อนที่จะบรรเลงจริงประมาณ ๓ เดือน ปัญหาแรกคือต้องแจ้งข่าวไปยังสถานศึกษาต่างๆ ที่ประสงค์จะส่งเด็กนักเรียนเข้าร่วม

บรรเลง เมื่อทราบแล้วก็ต้องจัดส่งคนไปต่อเพลงลาวแพนปูพื้นไว้ก่อน การใช้โน้ตนั้นทำได้เพียงบางสถาบันเนื่องจากโน้ตซิมที่ผมใช้เป็นโน้ตที่คิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่ไม่เหมือนโน้ตที่สถาบันเหล่านั้นใช้ ผมจึงขอให้ลูกศิษย์ที่มีความสามารถจำนวนหนึ่งแยกย้ายกันไปสอนเพลงลาวแพนให้กับสถาบันต่างๆ ที่ประสงค์จะส่งนักเรียนเข้าร่วมประมาณ ๑ เดือน มีผู้สมัครที่ได้รับคัดเลือกจำนวน ๕๘ คน ดังรายนามที่คัดมาจากหนังสืออนุสรณ์คำนึ่งถึงท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ (ศร ศิลปบรรเลง) ที่พิมพ์แจกในช่วงการจัดงานดังนี้

รายชื่อผู้บรรเลง “ซิมห่ม” ในงานมหกรรมดนตรีศรีรัตนนคร

อาจารย์ผู้ฝึกซ้อม

จุฑามณี วรวิทย์สถิตญาณ
บำรุง พาทยกุล
สิริชัยชาญ พักจำรูญ
อรรณพ บรรจงศิลป์

ผู้อำนวยเพลง

ชนก สาคริก

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัษฎาพร นุชประยูร ปัทมกร ประสานสุข
จันทินดา มะโนทัย อติณัฐ ลัดพลี
สิริลาภ วสุวัต สุรสา ผลานวงศ์
ไชแซ สุวรรณ ลลิตา ขาวเขียว
ศกกลวรรณ จันผกา เกต สุรินทร์นาครณ์
จิรพรรณ จันผกา พอดี ขนิษฐนันท์
ไชยยันต์ จันผกา

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปฐมวัน

โสภณา พุ่มสุวรรณ
คันสนลักษณ์ รัชดาวงศ์

โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก

ศิริลักษณ์ เทพสนิท

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

นิธิ ศรีสว่าง

โรงเรียนดวงฉลิต

สุวัทนา ชมดี

โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

พริมา ศิวรักษ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มงคล โชติภักดิ์
อุษณีย์ วรศรี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จุลรัตน์ ศิวะศรียานนท์
ชัยพร แซ่เจี่ย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมศรี บรรยายกิจ
สุธีร์ เทวินนุราวงค์
อภิญา เฟื่องฟูสกุล
(นศ.ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
สุนทร เอกพจน์
(นศ.วารสารศาสตร์บัณฑิต ธรรมศาสตร์)
ชัยณรัตน์ สาคริก (อาจารย์โรงเรียนเรวัต)
เอมอร บุรณะสันติ (อาจารย์โรงเรียนเรวัต)
สันธิวิทย์ อุณหสุวรรณ

(พนักงานธนาคารกสิกรไทย)

สุภาภัสร์ ลิมมรัตน์ (พนักงานธนาคารกสิกรไทย)

ชนประคัลภ์ จันทร์เรือง

(อาจารย์คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ศิราพร จิตะฐาน

(อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

จุฑามาศ พลัทธิทอง มธุรส เฉลิมสุข
อุษา ปิศักดิ์ ปิตมณ พูลละผลิน
เจริญศรี แยมสุวรรณ วาภูมิ โมระกานต์
นันทนา สองบาง
พงศ์ลัดดา มหาศักดิ์สุนทร
มนรัตน์ สุกายวงศาพรรณ
ยุพาวดี แยมแสงสังข์
กาญจนา รัตนสนเท่ห์กุล
ประภา พันธุ์เถา คำนึ่ง อยู่เลิศ
ชุตินุช เกตุนิมะ วันวิสาข์ ยอดนิล
ลักขณา พิมพ์สุวรรณ สุจิตรา พันธุ์เดิมวงษ์
บุญทวี นาคทิม ระวีวรรณ สดประเสริฐ
จันทิมา นิลทองคำ ลออง ยิ้มใหญ่
ทิพวรรณ เกิดโต นันทิยา ตรีบุบผา
กนกพร โชคช่วงสกุล สมพร กองกลิ่นหอม

การวางแผนฝึกซ้อม

วงซิมหมู่เพลงลาวแพน

ก่อนที่จะทำการฝึกซ้อมวงซิมหมู่เพลงลาวแพน เพื่อแสดงในงานครั้งนั้น ผมไปพิจารณาดูพื้นที่ในโรงละครแห่งชาติแล้วเห็นว่าวงซิมหมู่จำเป็นจะต้องนั่งบรรเลงตรงบริเวณพื้นเวทีซึ่งอยู่นอกม่านและมีระดับต่ำกว่าเวทีใหญ่เล็กน้อย เพราะพื้นที่ในโรงละครซึ่งอยู่หลังม่านนั้นตั้งเครื่องดนตรีของวงมหาดุริยางค์เต็มไปหมดดังนั้นผู้บรรเลงซิมจึงต้องเดินออกมาจากประตูด้านข้างทั้งสองข้างแล้วไปนั่งบรรเลงที่พื้นเวทีด้านนอก พื้นที่ตรงนั้นสามารถนั่งซิมได้ประมาณไม่เกิน ๖๐ คน แต่มีจำนวนผู้สมัครมากกว่า ๖๐ คน จึงต้องคัดเลือกเฉพาะที่มีฝีมือสมควรจะบรรเลงได้เพียง ๕๔ คนเท่านั้น เมื่อคัดเลือกได้แล้วจึงเริ่มฝึกซ้อมที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

กรทุกวันเสาร์อาทิตย์ โดยผมกำหนดรูปแบบการนั่งของ ผู้บรรเลงให้มีลักษณะเหมือนกับชิมขนาดใหญ่บนเวที ผู้ บรรเลงในวงแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่ม A กลุ่ม B และกลุ่ม C บรรเลงในแนวทางที่แตกต่างกันแต่สอด ประสานสัมพันธ์กัน โดยผมเป็นผู้คิดทางเพลงเองทั้งหมด มีการพิเศษเพิ่มเติมเกี่ยวกับทางเดี่ยวซิมลาวแพนในครั้งนั้น คือผมได้คิดทำนองเดี่ยวนำขึ้นมาใหม่ก่อนที่จะเริ่มบรรเลง ทำนองเดี่ยวนำนี้แบ่งออกเป็น ๒ ประโยคเพลงคือมีทั้ง ประโยคคำถามและประโยคคำตอบ ผมกำหนดให้ลูก คิษย์ที่ชื่อ สมศรี บรรยายกิจ บรรเลงเดี่ยวนำด้วย ประโยคแรกทางมุมด้านซ้ายของเวที แล้วให้ลูกคิษย์ชื่อ สันชวิทย์ อุณหสุวรรณ บรรเลงประโยครับจากมุมด้าน ขวาของเวที เมื่อทั้งสองคนบรรเลงจบแล้วผู้บรรเลงทั้งวง จึงเริ่มบรรเลงพร้อมกัน มีการกำหนดคิวการใช้ไฟในโรง ละครแห่งชาติไว้ล่วงหน้าว่า ขณะที่นักดนตรีทั้ง ๕๘ คน เดินออกมาจากภายในนั้น ไฟจะหรี่ก่อนข้างมืดโดยสปอต ไลท์จะจับอยู่ที่พิธีกรผู้บรรยาย ๒ คนคือ คุณสุรัชย์ เครือ ประดับ และ คุณศรีอาภา เมื่อบรรเลงทำนองเดี่ยวนำขึ้น ในประโยคแรกไฟสปอตไลท์จะส่องจับที่ผู้บรรเลงคนแรก (สมศรี บรรยายกิจ) พอบรรเลงประโยคที่สองสปอตไลท์ อีกดวงก็จะส่องจับที่ผู้บรรเลงคนที่สอง (สันชวิทย์ อุณห สุวรรณ) เมื่อทุกคนในวงเริ่มบรรเลงไฟทั้งโรงละครจะ ค่อยๆ สว่างขึ้นจนเต็มที่ การใช้ทำนองเดี่ยวนำและคิวไฟ เพื่อเน้นจุดสนใจของผู้ชมทำให้การบรรเลงชุดซิมหมู่เพลง ลาวแพนมีความไพเราะและน่าประทับใจมากยิ่งขึ้นและ ครั้งนั้นถือว่เป็นการบรรเลงเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนทาง ของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ (ศร ศิลปบรรเลง) โดยผู้บรรเลงจำนวนมากเป็นครั้งแรก

การฝึกซ้อมวงซิมหมู่เพลงลาวแพนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้น กลุ่มผู้บรรเลงส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนจาก วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ดังนั้น ผมจึงให้ลูก คิษย์ของผมไปร่วมฝึกซ้อมด้วยในวันเสาร์และอาทิตย์ โดยฝึกซ้อมกันในห้องรวมที่มีเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่พอสมควร เด็กกลุ่มนี้เป็นแกนสำคัญในการบรรเลง โดยจะนั่งกระจายกันไปทั่ววงเพื่อเป็นหลักให้กับเด็ก นักเรียนจากโรงเรียนอื่นๆ ที่มีได้มาร่วมซ้อมด้วยกันใน ระยะเวลาๆ ผมได้นัดแนะสัญญาณการบรรเลงต่างๆ ให้ ทราบทั่วกันว่าเมื่อถึงตอนนั้นให้บรรเลงอย่างนั้นอย่างนี้

เพื่อจะได้ไม่หลงทำนองและขณะที่ฝึกซ้อมมีอาจารย์จาก วิทยาลัยนาฏศิลป์จำนวน ๓ ท่าน มาช่วยฝึกซ้อมด้วยคือ อาจารย์สิริชัยชาญ พักจำรูญ, อาจารย์บำรุง พาทยกุล และ ครูแดงหรืออาจารย์จุฑามณี วรวิทย์สถิตญาณ

การก่อตั้งชมรมดนตรีไทย มุลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ

ภายหลังจากการบรรเลวงซิมหมู่เพลงลาวแพนที่โรง ละครแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ ได้จัดตั้งชมรมดนตรีไทย ขึ้นใช้ชื่อว่าชมรมดนตรีไทยมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ชมรมฯ นี้ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ ดนตรีไทยโดยเปิดสอนดนตรีไทยให้กับผู้สนใจทั่วไปทุก วันเสาร์และอาทิตย์ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในปีแรกที่ก่อตั้งชมรมดนตรีไทยมูลนิธิหลวง ประดิษฐไพเราะฯ นั้น คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง ซึ่งเป็น ประธานมูลนิธิฯ ได้ทำพิธีไหว้ครูดนตรีไทยขึ้นที่บ้านของ คุณแม่ผมที่ถนนเศรษฐศิริเป็นครั้งแรก เพราะตั้งใจจะ ใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่ทำการของมูลนิธิฯ สืบต่อไป

ตลอดระยะเวลา รวม ๒๐ ปี ที่มูลนิธิหลวงประ ดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ก่อตั้งขึ้นมีศิษย์ดนตรีไทย ซึ่งได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวซิมเพลงลาวแพน ทางนี้ไปเป็นจำนวนมิใช่น้อยรวมทั้งที่ได้เรียนกับผม โดยตรงหรือเรียนด้วยตนเองซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็นช่วง ระยะเวลาต่างๆ ดังนี้

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๗ (ปีที่เริ่มตั้งชมรมฯ)

พริมา คิวรักษ์	ชลิสา ผลานวงศ์
อดิษฐ์ ลัดพลี	จิรพรรณ จันผกา
อัษฎาพร นุชประยูร	โสภณา พุ่มสุวรรณ
สุธา ผลานวงศ์	ศกฉวรรณ จันผกา
ไชยยันต์ จันผกา	อัษฎาฐ สาคกริ
ชัยภัค ภัทรจินดา	ประสาร วงศ์วิโรจน์รักษ์
อานันท์ นาคคง	

ลูกคิษย์กลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนที่ได้ร่วม บรรเลงซิมหมู่เพลงลาวแพนในงานมหกรรมดนตรีศรี ศตวรรษและสนใจตามมาสัมผัสเป็นสมาชิกชมรมดนตรี ไทยมูลนิธิฯ ดังนั้นสมาชิกรุ่นแรกของชมรมฯ จึงมีฝีมือ ในการบรรเลงซิมได้ดีและได้สร้างชื่อเสียงให้กับชมรมฯ

ด้วยการออกไปแสดงความสามารถทางด้านดนตรีไทยทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และงานแสดงดนตรีตามโอกาสต่างๆ

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐ มีศิษย์ที่ได้เพลงลาวแพนทางของท่านครูฯ ดังนี้

จำนงจิต รัตนสกุล	ณัฐพันธุ์ นุชอำพัน
วัสวัตติ เจริญจิตร	พรวิภา ชินะจิตร
กมลธรรณ หัมพานนท์	ชนชาติ ชูประแจ
อนุรักษ์ พิษิตชโลธร	ฉลาด พิษิตชโลธร

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๕ มีศิษย์ที่ได้เพลงลาวแพนทางของท่านครูฯ ดังนี้

ธีรนนท์ ประคองพันธุ์	ฉาโรนีย์ จีระพันธุ์
ลัญจิกา กระต่ายทอง	ชลธิชา ต่อจรัส
ชลธิรัตน์ ต่อจรัส	ชลินทร ต่อจรัส
มาฆะวรัณ บุญยศิริโรตม์	
อังสนา ภูเฝ้ากรัตน์	มธุริน เริ่มรุ่งน
รัชณี ภูริสุตปิจิต	มณฑาทิพย์ ต่อจรัส
นิภา รัตนานนท์	

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๔๐ มีศิษย์ที่ได้เพลงลาวแพนทางของท่านครูฯ ดังนี้

ชญาณี ชวะโนทย์	สุทธาทิพย์ พัฒนธีระเดช
อนงค์นาฏ โทณสิน	ชนัญญา แจ้งประดิษฐ์
พิมพ์นิช ชุนทรง	พิชญา รุ่งรุจีเมฆ
สุทธาทิพย์ พานิชปฐม	ณิศรา กายราศ
สมฤทัย เฟ่งศรี	ปิยะวดี เศวตนิสากร
ณัฐรดี มะเร็งสิทธิ์	นิชธิมา มะเร็งสิทธิ์

ลูกศิษย์กลุ่มนี้ได้ไปร่วมบรรเลงซิมหมู่เพลงลาวแพนเฉลิมฉลองปีกาญจนาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่มฤคทายวันราชนิเวศน์

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓ มีศิษย์ที่ได้เพลงลาวแพนทางของท่านครูฯ ดังนี้

มโนรม ภูสุนทรศรี	ปานหทัย ไยศิริ
ณรัตน์ภรณ์ นุชเปี่ยม	
ภัทธรินทร์ เตชะสุริยะมณี	
ณัฏวีร์ สดคมขำ	รพีเพรว สดคมขำ

กรพินธุ์ หมิ่นรักษ์	อรรณพ เดชเสรีพานิช
เกษมา ชิตเมธา	ลวงมา วงศ์ปิยะ
เกษราภรณ์ ภัทรภากร	ชนิดา วิทยาวิศกุล
เมทินี จันทร์สงเสริม	ฉัตรหทัย ประดิษฐ์กุล
นันทนัช น้อยวงศ์	นันทพร วรจิตพงษ์

ลูกศิษย์รุ่นนี้เป็นศิษย์รุ่นสุดท้ายที่ได้มีโอกาสเข้าทำพิธีขอต่อเพลงลาวแพนกับคุณแม่ของผมในพิธีไหว้ครูดนตรีไทยของมูลนิธิฯ ในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ มีศิษย์ที่ได้เพลงลาวแพนทางของท่านครูฯ ดังนี้

ศศิพิมพ์ ไยศิริ	ศุภรดา เสาร์น้อย
พชรพรรณ เพิ่มสวัสดิ์	วณิชา เวชวงศ์วาน
วัลภา คมคาย	สุภัทรรินทร์ อัครวัลลภ
คณินิจ ภูวัญเมือง	

ลูกศิษย์รุ่นนี้เป็นศิษย์รุ่นแรกที่ได้ทำพิธีขอต่อเพลงลาวแพนจากผมในพิธีไหว้ครูดนตรีไทยของมูลนิธิฯ ในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื่องจากคุณแม่ผมกำลังป่วยไม่สามารถไปร่วมพิธีฯ ได้

การนำเพลงลาวแพนไปบรรเลงในรูปแบบต่าง ๆ

เพลงลาวแพนเป็นเพลงที่สามารถนำไปบรรเลงให้มีความพลุกพล่านไพเราะได้หลากหลายรูปแบบ ผมได้นำเพลงนี้ไปปรับแต่งเป็นวิธีการบรรเลงซิมหมู่หลายรูปแบบด้วยกันดังนี้

การบรรเลงเดี่ยวซิม ๒ ตัว เพลงลาวแพน

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ มีงานฉลองครบรอบอายุ ๘๐ ปี คุณหญิงขึ้น ศิลปบรรเลง ที่สโมสรนายทหารอากาศ บางซื่อ ผมได้คิดทางเดี่ยวซิม ๒ ตัว เพลงลาวแพนขึ้นเพื่อร่วมบรรเลงในงานดังกล่าว คุณหญิงขึ้น ศิลปบรรเลง นั้นเป็นทั้ง “คุณเป้า” และ “คุณครู” ของผมด้วย ท่านบอกว่างานฉลองครบรอบอายุ ๘๐ ปีของท่านนั้น ท่านไม่ต้องการของขวัญอื่นใดทั้งสิ้น ขอเพียงได้เห็นลูกศิษย์หลานศิษย์มาเล่นดนตรีให้ฟังท่านก็ชื่นใจพอแล้ว เมื่อทราบความต้องการของท่านอย่างนั้นผมจึงนำลูกศิษย์ดนตรีไทยไปร่วมบรรเลงในงานดังกล่าว ๒ รายการด้วยกันคือ

ด.ญ.ภัทธรินทร์ เตชะสุริยะมณี ขณะบรรเลงซิม ๒ ตัวเพลงลาวแพน ที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ สาขาผ่านฟ้า

รายการแรกเป็นวงเครื่องสายผสมพิณจีน (กู๋เจิง) บรรเลงรับร้องเพลงตับภุมรินทร์ ส่วนรายการที่สองเป็นการบรรเลง “เดี่ยวซิม ๒ ตัว” เพลงลาวแพน คือนำเพลงเดี่ยวลาวแพนมาแต่งเป็นทางบรรเลงซิมขึ้นใหม่โดยให้นักดนตรีคนเดี่ยวบรรเลงซิม ๒ ตัวพร้อมกัน

การบรรเลงในลักษณะนี้ผู้บรรเลงต้องมีทักษะในการบรรเลงซิมได้อย่างดีเยี่ยม รวมทั้งต้องมีสมาธิ, ความจำ และไหวพริบปฏิภาณด้วยจึงจะสามารถบรรเลงได้ไพเราะน่าฟัง ผมได้คัดเลือกลูกศิษย์ซิมที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมาต่อเพลงนี้ได้ ๑ คน คือ นางสาวอดิษฐ์ ลัดพลี (ปัจจุบัน-อดิษฐ์ มาลากุลฯ เป็นอาจารย์คณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาฯ) แล้วให้ออกบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพนด้วยซิม ๒ ตัว เป็นครั้งแรกในงานฉลองอายุครบ ๘๐ ของคุณหญิงขึ้นฯ โดยบรรเลงทั้งทำนองคลอร้องและทำนองเดี่ยว ผู้ขับร้องคือ นางสาวนงนุช แสงทับทิม ซึ่งมาต่อทางร้องเพลงนี้กับคุณแม่ของผมโดยตรงและการบรรเลง

ในครั้งนั้นเป็นการบรรเลงหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องจากเสด็จไปร่วมทรงดนตรีพระราชทานให้กับคุณหญิงขึ้นฯ เป็นการส่วนพระองค์

หลังจากงานฉลองอายุครบ ๘๐ ปีของคุณหญิงขึ้นครั้งนั้นแล้วผมได้ต่อเดี่ยวซิม ๒ ตัวเพลงลาวแพนให้กับลูกศิษย์อีกเพียงไม่กี่คน เท่าที่จำได้ในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๐ มีเพียง ๓ คนคือ วัสวัตติ์ เงินวิจิตร, พรวิภา ชินะจิตร และกมลธรรณ์ หัมพานนท์ หลังจากนั้นมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลานานถึง ๑๕ ปี ผมไม่ได้ต่อเดี่ยวซิม ๒ ตัวเพลงลาวแพนทางนี้ให้กับใครอีกเลย เพราะสภาพการเรียนการสอนของชมรมดนตรีไทยมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ เปลี่ยนไป เนื่องจากมีสมาชิกมาเรียนซิมกันเป็นจำนวนมากและส่วนใหญ่มาเรียนแบบฉาบฉวยไม่ได้ตั้งใจเรียนกันจริงจังเท่าใดนักจึงยังไม่มีผู้ที่เหมาะสมจะต่อเดี่ยวซิม ๒ ตัว คงมีแต่เพียงลูกศิษย์จำ

นวนหนึ่งซึ่งได้เฉพาะเพลงลาวแพนที่บรรเลงด้วยซิมตัวเดียว จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผมได้อ่านกระทู้คำถามข้อหนึ่งทางอินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์ไทยคิดฯ (www.thaikids.com) ในหัวข้อที่ชื่อว่า “กระดานข่าว” มีผู้ตั้งคำถามว่า...มีใครบรรเลงซิม ๒ ตัวได้บ้าง...ผมเห็นว่านักดนตรีไทยรุ่นใหม่คงไม่เคยเห็นการบรรเลงในลักษณะนี้จึงเริ่มต่อด้วยซิม ๒ ตัว เพลงลาวแพนให้กับลูกศิษย์ซิมในรุ่นปัจจุบันใหม่อีกครั้ง คนที่ต่อจบก่อนและได้ออกแสดงต่อสาธารณชนเป็นคนแรกคือ เด็กหญิงภัทธรินทร์ เตชะสุริยะมณี บรรเลงที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ดิโกนาอาคารกรุงเทพฯ สาขาผ่านฟ้า ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นการเปิดเวทีแสดงครั้งสุดท้ายของศูนย์สังคีตศิลป์ที่ดิโกนาอาคารแห่งนั้นก่อนที่จะย้ายไปอยู่ที่อื่น

การบรรเลงซิมคู่ เพลงลาวแพน

ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผมได้ริเริ่มแนวคิดในการบรรเลงเพลงลาวแพนขึ้นใหม่อีกรูปแบบหนึ่งเรียกว่า “การบรรเลงซิมคู่เพลงลาวแพน” คือให้นักดนตรี ๒ คน บรรเลงทางเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนพร้อมกันโดยแยกการบรรเลงออกเป็นคนละแนว แต่มีท่วงทำนองสอดคล้องประสานซึ่งกันและกัน ลักษณะการบรรเลงซิมคู่นี้แตกต่างออกไปจากการเดี่ยวซิม ๒ ตัว คือ การบรรเลงซิม ๒ ตัวโดยนักดนตรีคนเดียวนั้นมุ่งเน้นความสามารถเฉพาะบุคคลเป็นสำคัญ ส่วนการบรรเลงซิมคู่เพลงลาวแพนเน้นที่ความสามารถในการบรรเลงแบบประสานใจและประสานฝีมือระหว่างผู้บรรเลงเป็นสำคัญ ผมได้คิดแนวทางการบรรเลงซิมคู่เพลงลาวแพนแล้วต่อให้กับลูกศิษย์ในรุ่นปัจจุบัน ๔ คนด้วยกันคือ

มโนรม ภูสุนทรศรี

ณรัตน์ หนูเปี่ยม

ปานหทัย ไยศิริ

ภัทธรินทร์ เตชะสุริยะมณี

และนำออกบรรเลงต่อสาธารณชนเป็นครั้งแรกเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ดิโกนาอาคารกรุงเทพฯ สาขาผ่านฟ้า นับเป็นการนำเสนอแนวทางในการบรรเลงซิมเพลงลาวแพนที่ไพเราะน่าฟังเพิ่มขึ้นมาอีกแนวทางหนึ่ง

การบรรเลงซิมและพิณคู่ เพลงลาวแพน

แนวทางการบรรเลงซิมเพลงลาวแพนด้วยซิมและพิณจีนที่เรียกว่า **คู่เจิง** นี้ เป็นแนวคิดล่าสุดที่ผมกำลังฝึกซ้อมและต่อเพลงให้กับลูกศิษย์ที่เป็นพี่น้องกัน ๒ คน คือ ปานหทัย ไยศิริ (บรรเลงซิม) และ ศศิพิมพ์ ไยศิริ (บรรเลงคู่เจิง) การที่เลือกผู้บรรเลงซึ่งเป็นพี่น้องกันก็เพื่อความสะดวกในการฝึกซ้อมบรรเลงร่วมกัน เพราะการบรรเลงเพลงลาวแพนประสานแนวก้นระหว่างเครื่องดนตรีสองชนิดเช่นซิมและพิณคู่เจิงนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายผู้บรรเลงต้องรู้ใจกันและกันและฝึกซ้อมร่วมกันบ่อยๆ จึงจะสามารถบรรเลงได้กลมกลืนกัน

บทสรุป

หากมองย้อนกลับไปในอดีตดังที่ได้เขียนบรรยายมาในบทความนี้จะเห็นว่า ทำนองเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนอันไพเราะวิจิตรพิศดารของท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะฯ (ศรีศิลป์บรรเลง) นี้ เปรียบเสมือนดวงไฟจากเปลวเทียนดวงน้อยที่อยู่ใต้อาสนวิหารและอาจจะดับสูญไปเพราะแรงลมเมื่อใดก็ได้หากปราศจากคุณแม่ของผมเป็นผู้ประคับประคองถือเอาไว้ แต่เป็นที่น่ายินดีว่า บัดนี้ดวงไฟดังกล่าวได้ถูกจุดต่อไปแล้วด้วยเทียนเป็นจำนวนนับร้อยเล่มพอที่จะเชื่อได้ว่า ทำนองเดี่ยวซิมเพลงลาวแพนทางนี้จะลูกโซตในช่วงสิบต่อไปอีกยาวนาน คุณแม่ของผมท่านได้ทำหน้าที่อันสำคัญเรื่องหนึ่งให้กับคุณพ่อของท่านอย่างสมบูรณ์แล้ว ต่อไปจึงเป็นหน้าที่ของผมและลูกศิษย์หลานศิษย์ที่จะต้องทำหน้าที่อย่างที่คุณแม่ได้ทำมาแล้ว ขอให้คุณแม่ว่างใจเถิดนะครับ..

ชนก สาคกริก (ลูกตึก)

๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕

มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

ความเป็นมา

เนื่องจาก **หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)** เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่ามีคุณสมบัตินับเป็นเลิศ ๓ ประการ คือ เป็น **นักดนตรี** ผู้มีฝีมือยอดเยี่ยมได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นผู้บรรเลงระนาดเอก “วงปี่พาทย์ฤๅษี” ประจำพระองค์ในรัชกาลที่ ๕ เป็น **ดุริยิกวี** ผู้มีผลงานแต่งเพลงไพเราะ ได้รับโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ “หลวงประดิษฐไพเราะ” ในสมัยรัชกาลที่ ๖ และ “เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา” (ดนตรีไทย) ในสมัยรัชกาลที่ ๗ และเป็น **ครูดนตรี** ผู้มีบุตร หลานและศิษย์สืบสานผลงานต่อมา จนมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องเป็น **“ศิลปินแห่งชาติ”**

อาทิ คุณหญิงชื่น ศิลปบรรเลง ตจ., นายประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง, ศ.มนตรี ตราโมท, นายประสิทธิ์ ถาวร, นายบุญยงค์ เกตุคง, นายบุญยัง เกตุคง, นายพินิจ ฉายสุวรรณ ฯลฯ และได้รับการยกย่องเป็น **“บุคคลดีเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมดนตรีไทย”** อาทิ นางมหาเทพกษัตริสมุท (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก), นายสมภพ ขำประเสริฐ, นายจันทร์ โตวิสุทธิ, นายอุทัย แก้วละเอียด, นายชนก สาคริก ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีศิษย์ที่ได้ทำการเผยแพร่ดนตรีไทยแก่เยาวชนไทยอย่างอย่างสำคัญ คือ ศ.ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ผู้จัดทำรายการ “ดร.อุทิศแนะดนตรีไทย”

ในวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ กรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม ออกดวงตราไปรษณียากรที่ระลึก (ราคาตวงละ ๑.๒๕ บาท) ด้วยภาพหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ซึ่งเป็นนักดนตรีไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติบันทึกภาพไว้ในดวงตราไปรษณีย์

ตลอดชีวิตของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) มีผลงานดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง ผ่านยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย นับแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๖ - รัชกาลที่ ๗ ซึ่งเป็นยุคที่ศิลปะการดนตรีไทยเจริญรุ่งเรืองสูงสุด จนถึงยุคที่ร่วงโรยถดถอยลงนับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ผลงาน "ดนตรี"ของท่านในแต่ละยุคสมัย เปรียบเหมือนอนุสรณ์บันทึกประวัติศาสตร์ "ดนตรีไทย" นับแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ถึงรัชกาลที่ ๙ ได้เป็นอย่างดี บุตรหลานและศิษย์มุ่งหวังที่จะเก็บรักษา และสืบสานงานดนตรีไทยไว้ให้เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติสืบไป

ดังนั้น ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปีเกิดของท่าน ในวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ลูกและศิษย์ รวม ๑๐ คน คือ "ลูก" ๘ คน มี ๑. คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง ๒. นางมหาเทพกษัตริย์สมุทร (บรรเลง สาคริก) ๓. นายประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง ๔.นางชัชวาลย์ จันทรเรือง ๕. นางภัลลิกา ศิลปบรรเลง ๖. นายขวัญชัย ศิลปบรรเลง ๗. นาวาเอก (พิเศษ) สมชาย ศิลปบรรเลง ร.น. ๘. นายสนั่น ศิลปบรรเลง และ "ลูกศิษย์" อีก ๒ คน คือ ๙. นายประสิทธิ์ ถาวร ๑๐. ศ.ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ บริจาคเงิน คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตั้งเป็นกองทุนเริ่มแรกรวมจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาท) ก่อตั้งมูลนิธิฯ เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) โดยใช้สถานที่ตั้งของมูลนิธิฯ ที่บ้านเลขที่ ๔๗ ถนนเศรษฐศิริ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ (โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๔ ๑๕๐๔ โทรสาร ๐ ๒๒๗๔ ๐๘๕๖) ซึ่งเป็นบ้านบุตรคนที่สองของท่าน นางมหาเทพกษัตริย์สมุทร (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก) และสถานที่นั้นได้เป็นที่จัดประชุมและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทยตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

๑. สนับสนุนการอนุรักษ์ พื้นฟูและเผยแพร่ดนตรีไทยทั้งในและนอกประเทศ เพื่อส่งเสริมคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

๒. สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับวิชาการดนตรีไทย เพื่อส่งเสริมการวางมาตรฐานและหลักเกณฑ์ให้เปรียบเทียบได้กับดนตรีสากล

๓. ส่งเสริมการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ ซึ่งเป็นผลงานการดนตรีไทยทุกรูปแบบ เพื่อให้เป็นหลักฐานในการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

๔. ส่งเสริมการเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นในศิลปะที่เกี่ยวกับการดนตรีไทย เพื่อเป็นกำลังใจและเป็นตัวอย่างอันดี ในการสร้างสรรค์ศิลปะอันมีคุณค่า สมกับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ สืบไป

๕. ให้ความอนุเคราะห์เกื้อกูลแก่นักดนตรีไทยผู้ที่กำลังศึกษา และผู้ที่สนใจจะศึกษาดนตรีไทย ตามภาวะและโอกาสอันควร เพื่อเป็นการส่งเสริมพื้นฐานในการพัฒนาศิลปะและวิชาการดนตรีไทย

๖. จัดดำเนินการหรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมหรือกิจการ อันเป็นการส่งเสริมวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ เพื่อการกุศลและเพื่อสาธารณประโยชน์

๗. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

กิจกรรมที่จัดดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

๑. จัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทย เพื่ออนุรักษ์พื้นฟูเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย ซึ่งมูลนิธิฯ จัดเป็นประจำทุกปีตลอดมา เพื่อให้เป็นโอกาสที่บุตรหลานและศิษย์ของหลวงประดิษฐไพเราะฯ ได้มาชุมนุมร่วมกันทำบุญอุทิศแด่บูรพาจารย์ดนตรีไทย และพร้อมกันนั้นก็เปิดโอกาสให้ครูดนตรีและนักเรียนโรงเรียนต่างๆ ที่ไม่สะดวกในการจัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทยในสถานศึกษาของ

หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

ตนมาร่วมกิจกรรมพิธีไหว้ครูดนตรีไทยโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และในปีที่มูลนิธิฯ จัดประกวดดนตรีไทย “รางวัลศรทอง” ก็มีพิธีแจกรางวัลในการประกวดด้วย

๒. จัดการแสดงดนตรี เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริมคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมดนตรีไทย

๒.๑ จัดงานแสดงดนตรี “มหกรรมดนตรีศรีศตวรรษ” ฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ที่โรงละครแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๖ - ๙ สิงหาคม ๒๕๒๔ (รวม ๔ วัน) โดยได้รับความร่วมมือจากกรมศิลปากร มีการแสดงดนตรีผลงานเพลงของหลวงประดิษฐไพเราะฯทุกรูปแบบ รวมทั้งวงมหาดุริยางค์ไทยวงใหญ่ ที่มีผู้ร่วมบรรเลงดนตรีเป็นนักเรียนนักศึกษาทุกระดับ จากหลายสถาบันการศึกษา ควบคุมวงโดยอาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร และรายการ “ดร.อุทิศแนะดนตรี

ไทย” โดย ศ.ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์

๒.๒ จัดงานแสดงดนตรี “มหกรรมดนตรีศรีรัตนโกสินทร์” ฉลองครบรอบ ๑๒๐ ปี หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) และครบรอบ ๒๐ ปี มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ ที่โรงละครแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒-๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ (รวม ๔ วัน) โดยได้รับความร่วมมือจากกรมศิลปากร และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีการแสดงดนตรีหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการแสดงมหาดุริยางค์ไทย ผึกซ้อมและร่วมบรรเลงโดยคณาจารย์, ศิลปินผู้มีชื่อเสียง, นักดนตรีรับเชิญ และนักศึกษาวิทยาลัยในสังกัดกรมศิลปากร ปรับวงและอำนวยเพลงโดย อาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ และการแสดงดนตรีของสมาชิกชมรมดนตรีไทยมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ ในความควบคุมของ นายชนก สาคริก และ นายนิธิ ศรีสว่าง

๒.๓ ร่วมกับบริษัทเฉลิมกรุงมณีนีทัศน์ จัดงานแสดงดนตรี “ดุริยกวีศรีสยาม” บรรเลงบทเพลงสังคีตประยุกต์ ผลงานอมตะของดุริยกวีศรีสยาม-หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ที่ศาลาเพลง-ศาลาเฉลิมกรุง ในวันอาทิตย์ ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔ เวลา ๑๔.๐๐ น.

๒.๔ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จัดงานแสดงดนตรี “๑๒๐ ปี ๓ ครูดนตรีไทย” ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย วันจันทร์ ที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เวลา ๑๙.๐๐ น. ในครั้งนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จฯ เป็นองค์ประธาน ทอดพระเนตรการแสดง

๒.๕ ร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช และสถาบันพระปกเกล้าฯ จัดการแสดงดนตรีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ “ราตรีประดับดาว” ที่อาคารวิทยทัศน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เวลา ๑๙.๐๐ น.

๒.๖ จัดรายการ “ปัญชรดนตรี” เผยแพร่ศิลปะดนตรีไทยทางรายการโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เป็นเวลา ๖ เดือน ระหว่างกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยได้รับการสนับสนุน

จากการไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๒.๗ จัดรายการแสดงดนตรีของสมาชิกชมรมดนตรีไทยมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ ที่ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพฯ สาขาผ่านฟ้า และสังคีตศาลากรมศิลปากร และออกรายการทางโทรทัศน์ เมื่อถูกเชิญเป็นครั้งคราว เช่น ในรายการ “ทิพวาทิต” ฯลฯ

๒.๘ สนับสนุนให้สมาชิกชมรมดนตรีไทยของมูลนิธิฯ ซึ่งมีการสอนดนตรีไทยทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ให้มีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยในรายการวิทยุกระจายเสียง, รายการโทรทัศน์ และบันทึกลงในเทปคาสเซ็ท และแผ่นซีดี เช่น ในชุด “ภูมิริน”, สะบัดไม้บันสายเสียง, ฝีมือ “ศรทอง”

และยังมีอีกมากมาย

๓. จัดประกวดดนตรี เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมดนตรีไทย

๓.๑ จัดประกวดดนตรีไทยเพื่อความมั่นคงของชาติ โดยให้ความร่วมมือกับสหพันธ์ประสานงานเพื่อความมั่นคงของชาติ ในความสนับสนุนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) จัดประกวดดนตรีไทยทุกระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประจวบดิ้งเพลงหมู่ (๖ คน), ระดับประถมศึกษา ประจวบดิ้งเพลงเดี่ยว หญิง - ชาย (แบ่งเป็น ประถมต้น - ประถมปลาย) , ระดับมัธยมศึกษาประจวบดิ้งเครื่องสาย, ระดับอุดมศึกษาประจวบดิ้งเครื่องสายผสมปี่พาทย์ไม้นวม ซึ่งได้จัดประกวดติดต่อกัน รวม ๔ ครั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๘

๓.๒ จัดประกวดดนตรีไทยรางวัล “ศรทอง” เพื่อร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในวาระอันเป็นมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยริเริ่มประกวดครั้งแรก ในปี พ.ศ.๒๕๓๐ จัดประกวดบรรเลงดนตรีประเภท ดีด สี ตี เป่า ๕ อย่าง (ดีด-จะเข้, สี-ซอด้วง และซออู้, ตี-ซิม, เป่า-ขลุ่ย) ระหว่างนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ในการประกวดครั้งที่ ๒-๔ (พ.ศ.๒๕๓๑-๒๕๓๓) มูลนิธิฯ ได้รับเงินทุนสนับสนุนประกวดฯจาก “มูลนิธิสุโข” รวม

๓ ครั้ง ต่อจากนั้นได้รับการสนับสนุนจากธนาคารทหารไทย จำกัด ในการประกวดฯครั้งที่ ๕-๖ (พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๕) อีก ๒ ครั้ง เมื่อจัดติดต่อกันได้ ๖ ครั้ง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้มาร่วมจัดด้วย โดยกราบบังคมทูลขอพระราชทานด้วยรางวัลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มอบให้แก่ผู้ชนะเลิศการประกวดฯ (พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๓๗) รวม ๒ ครั้ง หลังจากนั้น มูลนิธิฯ จำต้องพักการประกวดรางวัล “ศรทอง” ไว้ชั่วคราวด้วยความไม่พร้อมหลายประการ เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ

๓.๓ จัดประกวด “แนวดนตรี” ระหว่างที่ไม่สามารถจัดการประกวด “ศรทอง” ได้ มูลนิธิฯ ได้จัดประกวด “แนวดนตรี” ระหว่างผู้ที่เป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทย โดยได้รับความร่วมมือจาก สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา อนุญาตให้ใช้ “ห้องประชุมแก้วเจ้าจอม” เป็นสถานที่จัดประกวดฯ รวม ๒ ครั้ง

๔. สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อการวางมาตรฐานและพัฒนาดนตรีไทย

๔.๑ การใช้สื่อการสอนดนตรีไทย กลุ่ม “ไทยคิด” โดยการนำของ ชนก สาคริก ร่วมด้วย กิตติยศ สาคริก และ สิทธิศักดิ์ เสกอมรเลิศสกุล พัฒนาสื่อการสอนดนตรีไทยด้วยคอมพิวเตอร์ ได้รับรางวัล “สิ่งประดิษฐ์” จากสภาวิจัยแห่งชาติ ๒ ครั้ง ครั้งแรกในโปรแกรมชื่อ “ประดิษฐ์ไพเราะ” ซึ่งเป็นโปรแกรมการฝึกสี “ซอด้วง” โดยใช้รหัสโน้ตเลข ๔ ตัว (ได้รับรางวัลชมเชย) และครั้งที่สองในโปรแกรมชื่อ “พิณผีเลื้อย” ซึ่งเป็นโปรแกรมการฝึกตี “ซิม” โดยใช้รหัสโน้ตเลข ๔ ตัว ที่นายชนกได้พัฒนาสำหรับการตีซิม (ได้รับรางวัลที่ ๒ โดยครั้งนั้นไม่มีผู้ได้รับรางวัลที่ ๑)

๔.๒ การใช้อุปกรณ์ช่วยสอนดนตรีไทย กลุ่ม “ไทยคิด” โดยการนำของ กิตติยศ สาคริก ร่วมด้วย ชนก สาคริก และ นิธิ ศรีสว่าง ได้รับรางวัล “สิ่งประดิษฐ์” จากสภาวิจัย ในอุปกรณ์ช่วยในการสอนดนตรี ชื่อ “จิ้งหะไทย” ซึ่งเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่สามารถทำเสียงจิ้งหะ “กลอง” และ “ฉิ่ง” ในลักษณะของ “หน้าทับ” ประกอบการบรรเลงดนตรีไทย รวม ๑๒ หน้าทับ (ได้รับรางวัลชมเชย)

๕. ส่งเสริมการเก็บข้อมูลทางวิชาการ เพื่อเป็นหลักฐานในการศึกษาค้นคว้า วิจัย

๕.๑ พิมพ์หนังสือ “อนุสรณ์คำนิ่ง” จัดพิมพ์หนังสือ “อนุสรณ์คำนิ่ง ในวาระครบรอบร้อยปีเกิดหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) แจกเป็นที่ระลึกแก่ผู้ร่วมแสดงดนตรีในงาน “มหกรรมดนตรีศรัทธาธรรม” เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๔ มีข้อมูลเรื่องราวที่มีคุณค่าทางดนตรีไทย และใช้เป็นที่ยอ้างอิงได้ต่อมา

๕.๒ พิมพ์หนังสือ “ศรทอง” ประชุมผลงานเพลงของหลวงประดิษฐไพเราะ ร่วมสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี (เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕) ซึ่งปัจจุบันเป็นหนังสืออ้างอิงที่ใช้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลวิชาการเพลงไทยได้เป็นอย่างดี เพราะมีทั้งประวัติที่มาของเพลง, บทร้อง และทำนองเพลงที่บันทึกไว้เป็นรหัสโน้ต ทั้งแบบ “โน้ตเลข ๙ ตัว” ของหลวงประดิษฐไพเราะฯ และรหัส “โน้ตอักษร” แบบ ดร.ม.พ. ซึ่งใช้ตัวอักษรโรมันแทน โด-เร-มิ-ฟา (เพราะในสมัยนั้น คอมพิวเตอร์ที่ใช้พิมพ์โน้ต ยังไม่มีภาษาไทย)

๕.๓ พิมพ์หนังสือ “พิธีไหว้ครูดนตรีไทย” ร่วมฉลองในวาระครบรอบร้อยปีเกิด ม.จ.หญิงพิจิตรจิราภา เทวกุล อดีตพระอาจารย์ใหญ่โรงเรียนราชนิ (จัดพิมพ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔)

๕.๔ เก็บข้อมูลดนตรีและเพลงไทย ทั้งที่เป็น

เอกสารโน้ตเพลง และข้อมูลเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะที่เป็นหนังสือหายากและถ่ายสำเนาเก็บไว้ รวมทั้งภาพถ่ายต่างๆ ที่มีคุณค่า และมีโครงการเผยแพร่ ในห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของมูลนิธิฯ ที่จะจัดทำขึ้นในอนาคต ปัจจุบันนี้ มูลนิธิฯ อาศัย เว็บไซต์ Web Site www.Thaikids.Com ของกลุ่ม “ไทยคิด” เป็นที่เผยแพร่อยู่บ้างในบางส่วน

๖. ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ดูแลนักดนตรีไทยและผู้ที่กำลังศึกษา

๖.๑ ผู้ที่กำลังศึกษาและได้รับเงินทุนอุดหนุน จากมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ มี ๓ คน คือ ๑. นายอานันท์ นาคคง (เมื่อกำลังศึกษาระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ) ๒. นายวรยศ คุชสายชล (เมื่อกำลังศึกษาอยู่ที่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา) ๓. นายชานัญ แก้วสว่าง (เมื่อกำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง)

๖.๒ ผู้ที่กำลังศึกษาและได้รับความช่วยเหลือ ด้านข้อมูลวิชาการดนตรีไทย จากมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ เป็นจำนวนมาก มีทุกระดับการศึกษาทั้งผู้ที่อยู่ในประเทศไทยและในต่างประเทศ ทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ

ประธานกรรมการ มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๓๑

คุณหญิงจีน ศิลปบรรเลง ศษ.

พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๔๔

นางมหาเทพกษัตรสมุห (บรรเลง ศิลปบรรเลง ศษ.กร)

เลขาธิการ มูลนิธิฯ

พ.ศ.๒๕๒๔ - ปัจจุบัน

นางสาวมาลินี ศาสกริก

นายชนก ศาสกริก (รองเลขาธิการฯ)

สถานที่ติดต่อ

เลขที่ ๔๗ ถนนเศรษฐศิริ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๗ ๙ ๑๕๐๙ โทรสาร ๐ ๒๒๒๗ ๙ ๐๘๕๖

คณะเจ้าภาพ ขอขอบพระคุณ

ผู้ร่วมทำบุญอุทิศ

แด่ นางมหาเทพกษัตริศมูห (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก)

ในการสวดพระอภิธรรมศพ

ในวันที่ ๑๖-๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

และบำเพ็ญกุศลฯ ๕๐ วัน

ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕

- ๑ คุณอำไพ - คุณประไพพัฒนศิริ ทักษิณเวช และ ลูก ๆ
- ๒ คุณวันฉะ - คุณแห้ว บุญจับ
- ๓ คุณวัลย์รัตน์ สุขวงศ์ และ คุณเปรี๊ยะ-คุณเกรรณรัตน์ บุญเย็นทุ
- ๔ พ.อ.กฤษฎา - คุณเจี๊ยะ เริ่มรุจน์
- ๕ ดร.อภิญา เพ็ญฟูสกุล
- ๖ คุณวัฒนา - คุณจุไรวรรณ แก้วท่าเฒ่า
- ๗ คุณธรรมา - คุณอดิษฐ์ มาลากุล ณ อยุธยา
- ๘ คุณแอนงค์ กาญจนคงคา
- ๙ คุณอินทรี วงศ์แพทย์
- ๑๐ คุณวิมล ศิลปบรรเลง และ ลูก ๆ
- ๑๑ ดร.วิชัย - ผศ. ดร. สมสมัย แข่งขัน
- ๑๒ คุณนิภา รัตนานนท์
- ๑๓ อาจารย์กวิณทิพย์ บรรยายกิจ
- ๑๔ คุณธงชัย จารุพรชัย
- ๑๕ อาจารย์สังัด อภัยพันธุ์
(ในนาม ศิษย์เก่า ป.ป. รุ่น ๒๔๙๓ - ๒๔๙๔)
- ๑๖ คุณปานเลขา ว่านม่วง
- ๑๗ คุณเชิดเกียรติ - คุณแพนเพ็ญ อัดถาการ
- ๑๘ รศ.นพ.เมืองทอง - คุณเสาวนีย์ แซ่มณี
- ๑๙ อาจารย์จตุรศรี วีระวานิช
- ๒๐ ส.ส.ว. รุ่น ๙๓ ช่วยงานศพบรรเลง วัดเทพศิรินทราวาส
- ๒๑ พ.อ. หญิง ปรีดา อินทรวง
- ๒๒ คุณพรศักดิ์ จงวิมาลสินธุ์
- ๒๓ คุณระวีวรรณ ศิริพัฒน์พันธุ์
- ๒๔ ด.ญ.วรรณกาญจน์ บุญยก และ ครอบครัว
- ๒๕ ครอบครัวประคองพันธุ์
- ๒๖ คุณเอรอนงค์ จันทโรภากร - ด.ญ. อรนาถ จันทโรภากร
- ๒๗ ด.ญ.นลินดา รือบสัน (จิกจัน)
- ๒๘ คุณวิบูลย์ - คุณจาวรรณ - คุณมาฆะวัฒน์ บุญยศิริโรจน์
- ๒๙ คุณมนตรี ภูสุนทรศรี
- ๓๐ คุณยายส่องแสง จุลจำเริญ, คุณสมเกียรติ, คุณนิดาภา สุทธิรัตน์, พี่เน,น้องณัฐ
- ๓๑ บริษัท สำนักงานสถาปนิกจุฬาลักษณ์ จำกัด
- ๓๒ รศ. โกวิท ชื่นศิริ
- ๓๓ คุณอุรา เสือแสงศรี
- ๓๔ คุณอังสนา ภูเือกรัตน์
- ๓๕ คุณหนูเขียน , คุณประคำ, คุณส่องเต้
- ๓๖ คุณอรรณ ขมวัฒนา
- ๓๗ คุณศรีกัญญา สารตายน
- ๓๘ อาจารย์ศิริกุล วรบุตร
- ๓๙ คุณไมตรี เลิศประดิษฐ์
- ๔๐ คุณสมศรี สนธิสุวรรณ
- ๔๑ รศ.อรรณ - คุณระพีพันธ์ บรรจงศิลป์
- ๔๒ นพ.กฤษฎา ชิตเมธา และครอบครัว
- ๔๓ ผศ.กฤษฎา - คุณทองศักดิ์ ภักดีเทวา
- ๔๔ อาจารย์ปฐปรีดี ขาวปลั่ง
- ๔๕ คุณพรทิพย์, คุณเพ็ญประไพ หนูนุกิตติ , คุณพูลสุข เอกไทยเจริญ, คุณวรรณรัตน์ บรรจงเขียน, คุณทัศนีย์
- ๔๖ คุณยุมนา ศรีจันทร์ดี
- ๔๗ คุณฉวีวรรณ สุทธินันท์
- ๔๘ คุณจุลรัตน์ ศิวะสิริยานนท์
- ๔๙ ชมรมดนตรีไทยธนาคารออมสิน
- ๕๐ คุณสุวรรณ ทิพย์จักรพันธุ์
- ๕๑ คุณเรวีทิพย์ พันธุ์พันธุ์
- ๕๒ รศ.ชทอง จันทรางศุ
- ๕๓ ดร.เอกวิทย์ - ดร.ศิริพร ณ ถลาง
- ๕๔ อาจารย์ชนประคัลภ์ จันทร์เรือง
- ๕๕ คุณ อมรวิดี - คุณปัญชา กลิ่นจันทร์
สำนักมาตฐานการศึกษา สรภ.

- ๕๖ พ.ท.สมพงษ์ - คุณปิยะพร มาทูล
และครอบครัว ขำประเสริฐ
- ๕๗ คุณมาลี ตัวงลี
- ๕๘ ครอบครัว "จันทก"
- ๕๙ คุณสุพรรณษา อัครคงสกุล
- ๖๐ ทอง และ ลัย
- ๖๑ คุณเสาวณ - คุณ ลำดวน ศรีไพบูลย์
- ๖๒ คุณภาวิไล เทวะผลิน
- ๖๓ คุณเบรจจ กาญจนโยธิน
- ๖๔ คุณเลิศศรี มงคลยุทธนาวิ
- ๖๕ คุณสังเวียน - คุณ พนิดา ภูศรีทอง
- ๖๗ คุณชาคริต - คุณ ชนิษฐา ศิลปบรรเลง
- ๖๘ คุณวรนุช กนกการ
- ๖๙ คุณสุเทพ งามตระการ
- ๗๐ คุณสุภาภรณ์ - คุณภัทรียา บัวทอง
- ๗๑ คุณพรพรรณทวี อุ๋นวรรณธรรม
- ๗๒ พ.อ.สมาน - พ.ญ.สินทวี นันทพานิช
- ๗๓ คุณ มุกดา ธรรมานุวัฒน์
- ๗๔ อาจารย์อุทัย - อาจารย์ อัจฉรา แก้วละเอียด
- ๗๕ คุณเพรทิตย์ (สามเสนอพาร์ทเมนท์)
- ๗๖ รศ.สุนีย์ สินธุเดชะ และครอบครัว
(ศิษย์สวนสุนันทา ๒๔๙๕ - ๒๔๙๗)
- ๗๗ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง
- ๗๘ นายวันดี ไทร้อย
- ๗๙ เทพศิริรินทร์ รุ่น ๒๔๙๖ (เพื่อนนิคม สาคริก)
- ๘๐ บ้านเพลินพิมพ์แบบ (ซอยทองหล่อ สุขุมวิท ๕๕)
- ๘๑ รศ.มนีรัตน์ - ศ.เนนทิวรรณ จันทนะผลิน
- ๘๒ คุณจินตนา ดัดเทอดธรรม
(ลูกศิษย์ภูแจ้ง อาจารย์ชานก สาคริก)
- ๘๓ ต.ญ.เบญจลักษณ์ รัตนสุนทรศิลป์
- ๘๔ อาจารย์พัฒน์ พร้อมสมบัติ
- ๘๕ บริษัท แชนด์แอนด์ซัพพลายส์ จำกัด (คุณชัยพร จิรจิตโกศล)
- ๘๖ รศ.ภณิดา มาประเสริฐ (ชมรมดนตรีไทย มสธ.)
- ๘๗ สมาชิกชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
- ๘๘ ดร.จิตรา เหมย์ (ชมรมดนตรีไทย มสธ.)
- ๘๙ รศ.ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร (อธิการบดี มสธ.)
- ๙๐ อาจารย์ บุญเลิศ ส่องสว่าง (ชมรมดนตรีไทย มสธ.)
- ๙๑ คุณเฉลิมลาภ โกศิน
- ๙๒ ผศ.ประทีป แก้วรัตนอารีย์ (ผศ.ประสาธน์มิตร)
- ๙๓ อาจารย์ สวิต - อาจารย์ ระวีวรรณ ทับทิมศรี
- ๙๔ คุณจ่านง วัฒนแกส, ธาธิชา, มธุรา
- ๙๕ คุณสุวิมล - คุณ ชนพล เจริญสุข
- ๙๖ คุณพินิจ พันธุ์โกศล และ ครอบครัว
- ๙๗ ญาติ - สกุล "วิโรจน์เพชร"
- ๙๘ คุณบุญยืน ไทยกลาง
- ๙๙ คุณจิตกร กนกนัยการ และ ครอบครัว
- ๑๐๐ คุณวิชัย เหล่าประเสริฐ
- ๑๐๑ น.อ.สุธรรม - คุณ ธนอม สุทธิเลิศ
- ๑๐๒ พล.ท.สมพล ชูณหะนันท์ (เทพศิริรินทร์ รุ่น ๒๔๙๖)
- ๑๐๓ คุณลำดวน เศวตมัลย์
- ๑๐๔ รศ.สิริโร จิปปิกพ,
- คุณจารุณี - คุณทิพาพรรณ จาตุระการ
- ๑๐๕ คุณ ชุมพล สุรินทร์พูน และ คุณ วรรณิ งามโกม
- ๑๐๖ คุณน้อย - คุณนิต - คุณ ตัว วิสุทธกุล
- ๑๐๗ คุณฉลาด พิษิตชล
- ๑๐๘ พล.ท.เลิศ - ศ.พญ. สว่างใจ พึ่งพักตร์
- ๑๐๙ พ.ต.ท. ไพศาล - คุณอุบลรัตน์ มะเร็งสิทธิ์
- ๑๑๐ อาจารย์กรรณิการ์ กิตติศักดิ์
- ๑๑๑ คุณจวิรัตน์ จันทร์ธำรง
- ๑๑๒ อาจารย์ประสิทธิ์ - คุณ ทองเต็ม ถาวร
- ๑๑๓ ญาติ - ครอบครัว "อุปถัมภ์หัตถสาร" และ "เทศนาบุญ"
- ๑๑๔ อาจารย์ คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง
- ๑๑๕ คุณมานิจ - คุณสมผล ท่วงทอง
- ๑๑๖ คุณนภาพรณ ศรีชัยกุล
- ๑๑๗ คุณธัญ หนูวงศ์
- ๑๑๘ คุณจินตนา ชินคลัง
- ๑๑๙ หมอภาษาอังกฤษ โรงเรียนเรวดี - ครูวรรณณา เกษี
- ๑๒๐ คุณธีรทิพย์ จันทวงศ์
- ๑๒๑ คุณเบญจา อธิเนนทร์
- ๑๒๒ หมอตนาภศิลป์ โรงเรียนเรวดี, คุณอารียา, คุณวิมล,
- คุณเสาวลักษณ์
- ๑๒๓ คุณอัจฉราวรรณ เสมอเงิน
- ๑๒๔ คุณทัศนีย์ วิกานนท์
- ๑๒๕ คุณเมธศรี ค่องสกุล
- ๑๒๖ "บ้านศิลปบรรเลง" - คุณเล็ดดา, กุลธร, ยาหยี, อรปรียา, ยศธร
- ๑๒๗ คุณญาดา วิภาตวิทย์
- ๑๒๘ คุณ อัมพร ภูมระโรหิต และ นพ.อมฤต ศิลาอ่อน
- ๑๒๙ คุณระพี , คุณณีน
- ๑๓๐ สมาคมสวนสุนันทาในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๑๓๑ ต.ญ.อาภากร, ต.ญ. ธิราภา นิเวศวิวัฒน์
- ๑๓๒ พลเอก โชคชัย - คุณ วลัยธดา หงษ์ทอง
- ๑๓๓ คุณสมสุข จันทจุจนา
- ๑๓๔ นพ.วิชัย - ทญ. สุลักษณ์ ผลานวงศ์ และครอบครัว
- ๑๓๕ คุณศิริกุล อิงคเวทย์
- ๑๓๖ คุณนิตยา - ปรีชา - ธนิดา (พี)
- ๑๓๗ ครอบครัว "จิระพันธุ์"
- ๑๓๘ นายมนัส แท่นทอง และภรรยา
- ๑๓๙ รศ.วัฒนา ตุงกลวัตร
- ๑๔๐ คุณสายสวาท แสงสว่าง และ คุณลำอานงค์ แสงสว่าง
- ๑๔๑ คุณค่านวณ วาสนาเป็นสุข
- ๑๔๒ ครอบครัว รศ. นพ.ปิยะมิตร ศรีธรา
- ๑๔๓ คุณนิวัต นิกานนท์
- ๑๔๔ นายสุวัฒน์ - นางประมวล แท่นทอง และครอบครัว
- ๑๔๕ คุณเอวธร พูลทรัพย์
- ๑๔๖ ครอบครัว ต.ญ.ภาววิ ทองอุไทย
- ๑๔๗ อาจารย์อนงค์ นาคสวัสดิ์
- ๑๔๘ บ้านโกแจ้ง "เล่ากว้างเจียมเจียม"
- ๑๔๙ คุณ ชนิษฐา - ต.ญ. ชนาพร สุทธาโรจน์

๒๓๓๗ คุณวราลี วัฒนะ
 ๒๓๓๘ พ.ต.อ.ศิริวัฒน์ - อาจารย์นิเทศา บุณศิริ
 ๒๓๓๙ คุณปณศกริกา เอกธนาถ
 ๒๓๔๐ คุณสมบุญณ์ มานะกุล
 ๒๓๔๑ คุณสิงห์ชัย - คุณพัชณี จันทระโตะ
 ๒๓๔๒ โรงเรียนเรวัต
 ๒๓๔๓ คุณนฤมล - คุณกนก เลขวัด
 ๒๓๔๔ คุณพิชัย - คุณดาวรัตน์ และ ลูกเกิด สาตราพันธ์
 ๒๓๔๕ คุณสรวง อักษรานุเคราะห์
 ๒๓๔๖ ศ.กิตติคุณ นพ.เสก อักษรานุเคราะห์
 ๒๓๔๗ คุณพัชรีย์ พัฒนธีระเดช และน้องก้อย
 ๒๓๔๘ คุณเพ็ญพิศ เกตุทัต และบุตร
 ๒๓๔๙ บริษัท พรวิฬารท์ จำกัด
 ๒๓๕๐ พ.ต.ท.รณพล เอี่ยมบุญฤทธิ์
 (กรรมการผู้จัดการใหญ่ บ.พรวิฬารท์ จำกัด)
 ๒๓๕๑ คุณเชิดชัย - คุณวรรณวิภา อรรถวิทักษ์
 ๒๓๕๒ คุณประเสริฐ - คุณณณิ มโนรมย์ภัทรสาร
 (บริษัทเจริญยนต์การไฟฟ้า)
 ๒๓๕๓ คุณมานพ อภิชาติบุตร
 ๒๓๕๔ คุณสุวิทย์ ศฤงคารินทร์
 (บริษัท แอร์โปรดักท์ อินดัสตรี จำกัด)
 ๒๓๕๕ พล.ร.ต.ทะเล - คุณครองสุข เปรมวีน
 ๒๓๕๖ คุณสมบุญ - คุณอรุณศรี ชาวสาธิต
 ๒๓๕๗ คุณผาณิตา และ คุณสวัสดิ์ติ เงินจิตติ
 ๒๓๕๘ คุณเกรียง - คุณบุญหาญ อุ่อุดมยิ่ง
 ๒๓๕๙ คุณพีรวัฒน์ พิพัฒน์เสนาธิกุล
 ๒๓๖๐ คุณดารณี สกุนา
 ๒๓๖๑ คุณประสาธสุข รังสิตานนท์
 ๒๓๖๒ คุณศรวัชร กิตติพงษ์
 ๒๓๖๓ คุณรจนา ช่วงกระจำ
 ๒๓๖๔ คุณนฤมล ชานวาทิก
 ๒๓๖๕ คุณพจนา สาคริก
 ๒๓๖๖ คุณสุพจน์ ยุคลธรรพ์
 ๒๓๖๗ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
 ๒๓๖๘ คุณสมโภช - คุณเล่าเพย เกียรธาว
 ๒๓๖๙ คุณพิชานันท์ เกียรธาว
 ๒๓๗๐ คุณสมทรง - คุณประไพ กลิ่นแก้ว
 ๒๓๗๑ คุณสาโรจน์ - คุณดวงรัตน์ เกียรธาว
 ๒๓๗๒ คุณวิมล - คุณสมใจ นันทะประเสริฐ
 ๒๓๗๓ พญ.นันทา ติตตะศิริ
 ๒๓๗๔ ศ.ระพี - คุณกัลยา สาคริก
 ๒๓๗๕ คุณนัฐ - คุณนวลนารา นาคะนิธิ
 ๒๓๗๖ พลเรือโทมนู สาคริก และครอบครัว
 ๒๓๗๗ คุณสมพัทธ์ สาคริก
 ๒๓๗๘ บ้านคุณอุไร สาคริก
 ๒๓๗๙ คุณหญิงเลื่อน เทพหัสดิน ณ อยุธยา , คุณธนิต สาคริก
 และ คุณกิตติ - รศ.วลัย อินทรมพรรย และ
 ดร.กิตติมา อินทรมพรรย , คุณณัฐกิต อินทรมพรรย
 ๒๓๘๐ เรือเอกอุสาร์ สาคริก ร.น. และครอบครัว

๒๓๘๑ คุณกิตติยศ - คุณจันทร์จิรา สาคริก
 ๒๓๘๒ ผศ.วิโรจน์ เวชชะ
 ๒๓๘๓ ผศ.วรรณ นาวิกมูล
 ๒๓๘๔ ผศ.พิบูล บุญบริตพันธ์
 ๒๓๘๕ ดร.เสาวณิต วิงวอน
 ๒๓๘๖ รศ.ตรีทิพย์ รัตนไพศาล
 ๒๓๘๗ หัวหน้าภาควิชา ปรัชญา ศาสนา
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
 ๒๓๘๘ คุณสมบัติ อิมย์ม, คุณสุกัญญา ณ นคร, คุณเรวัต ใจหาญ,
 คุณสุพรรณิ เกิดประนะ
 ๒๓๘๙ ผศ.องค์อร สู้จินดา
 ๒๓๙๐ ผศ.นงนุช โมกษะสมิต
 ๒๓๙๑ รศ.ยุพร แสงทักษิณ
 ๒๓๙๒ รศ.ศิริพร แดงเที่ยง
 ๒๓๙๓ ดร.ทัศนาลัย - คุณพิทักษ์ บุรพาชีพ
 ๒๓๙๔ ดร.ญาดา อารัมภีร์
 ๒๓๙๕ ผศ.รัชฎา ชาวจันทร์
 ๒๓๙๖ อาจารย์สุมาลี ชนะแพสดี
 ๒๓๙๗ คุณอุดมพงษ์ ดอกไม้
 ๒๓๙๘ อาจารย์ธานี รอดสน
 ๒๓๙๙ รศ.ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์
 ๓๐๐ รศ.ปรีญา อุไรรัตน์
 ๓๐๑ อาจารย์เจริญพร เพชรกิจ
 ๓๐๒ พล.ต.ต.นิยม - คุณพัชรินทร์ ภู่อุ่ม
 ๓๐๓ ผศ.เปรมจิตต์ ศรีเมฆาณันท์
 ๓๐๔ ผศ.วารี ตันตุลากร
 ๓๐๕ รศ.ศิริลักษณ์ สัมภักดี
 ๓๐๖ คุณแสงทอง - คุณเชาว์ วรรณพิบูลย์
 ๓๐๗ คุณสมใจ พจนเกษมสิน
 ๓๐๘ คุณเนภาสิริ - คุณจักรมงคล ผาสกุลนิช
 ๓๐๙ คุณหิน - คุณเมณฑา นววงศ์
 ๓๑๐ ญาติ "บ้านคงศักดิ์"
 ๓๑๑ ดร.อาทร จันทวิล
 ๓๑๒ คุณจ้าววรรณ ตั้งชัยสิทธิ์ชัยกุล
 ๓๑๓ คุณวราภรณ์ วัชรานุเคราะห์
 ๓๑๔ คุณทรงไธม์ ตั้งนพพันธ์
 ๓๑๕ คุณกอบกุล เสถียรสุด
 ๓๑๖ คุณจิตรา กุลวานิช
 ๓๑๗ คุณอภิรักษ์ - คุณสุวิภา วรรณสาธ
 ๓๑๘ คุณณัฏฐา กปิลกาญจน์
 ๓๑๙ คุณวรพงศ์ - คุณวราภรณ์ พิชัยพงศา
 ๓๒๐ ดร.อาณัติ - คุณบุญจรัตน์ อาภาภิรม
 ๓๒๑ คุณพรพรรณ นัยกุล
 ๓๒๒ คุณวัชรวิวัฒน์ ชัยรัตน์
 ๓๒๓ คุณรัตนวลี อินทรครุฑ
 ๓๒๔ บริษัท อมตะคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
 ๓๒๕ ผศ.อรพรรณ อุบลเยี่ยม
 ๓๒๖ ผศ.ทองสา สิทินทวงศ์
 ๓๒๗ ครอบครัวพานิชพัฒน์

๓๒๘ คุณอำพัน - คุณสุมาวดี วิประกัษต์
 ๓๒๙ คุณแพรวพรรณ - คุณปรีชา น้าเบญจพล
 ๓๓๐ ม.ล.ยุวแก้ว จักรพันธุ์ และครอบครัว
 ๓๓๑ นาวาโทสว่าง - คุณไพยมณี เจริญผล
 ๓๓๒ คุณเมธีรัตน์ - ร.ท.ศิระ สมเศรษฐ์
 ๓๓๓ คุณสมศักดิ์ วิชิตชีพ
 ๓๓๔ คุณยุทธ ดวงทอง และเพื่อนวิศว ๒๔๔๔ (เพื่อนจักร์ชัย)
 คุณกมลชัย - คุณวิไลลักษณ์ ภักโรดม,
 คุณบันลือ กัมปนาทแสนยากร , คุณเจรัล บุรพรัตน์
 ๓๓๕ ดร.วิระ วิสกุล
 ๓๓๖ คุณทวี - พ.ต.หญิงภัทรวรรณ ตระกูลทอง
 ๓๓๗ ดร.ประเทศ - ม.ล.พูนแสง สุตะบุตร
 ๓๓๘ คุณจักรพันธุ์ ยศะสินธุ์
 ๓๓๙ คุณแจษฎา - คุณช่อลัดดา ศรีศึก
 ๓๔๐ คุณทักษิณี
 ๓๔๐ คุณสิริลักษณ์ สุทธิรัตน์
 ๓๔๒ คุณสุลีกร ภูมิพัฒนายาน
 ๓๔๓ คุณยุพดี ณ นคร
 ๓๔๔ คุณแอมอร ศรีนุ + พี่ยัย + แอ็ค
 ๓๔๕ คุณพนม - คุณสุศรี ปุณโณทก และบุตร,
 คุณอุตมพันธ์ - คุณชาวรัตน์ + น้อง + นุช + ทิพัทธ์
 ๓๔๖ คุณธนีสร์ ศรีกลิ่นดี และครอบครัว
 ๓๔๗ อาจารย์กัญญพร วัฒนเจริญ (คมคาย วัฒนธรรม)
 ๓๔๘ รศ.วิจิตร - อาจารย์บุญธรรม ภักดีรัตน์

ผู้ร่วมทำบุญในวันบำเพ็ญกุศล ๕๐ วัน

๓๔๙ คุณลัดดา ศิลปบรรเลง
 ๓๕๐ พล.ต.อ.วิระ - รศ.มธุรส วิสุทกุล และครอบครัว
 ๓๕๑ นาวาเอก (พิเศษ) สมชาย ศิลปบรรเลง ร.น.
 ๓๕๒ พลเอกโชคชัย - คุณวัลย์ลดา หงส์ทอง
 ๓๕๓ ร.อ.อุส่าห์ สาคกริ ร.น. และกิตติยศ สาคกริ
 นवलนารา นาคะนิธิ (สาคกริ)
 ๓๕๔ นาวาเอก ดร.วิชณูเทพ ศิลปบรรเลง ร.น.
 ๓๕๕ คุณอมรา แวริส (อนันตศักดิ์) และนางลักษณ์ สะท้านไตรภพ
 ๓๕๖ คุณจงกล - คุณทรงศักดิ์ สุภาเวชย์
 ๓๕๗ คุณจุฬา - คุณประติษฐา พรพรรณแพพย์
 ๓๕๘ คุณหาญ - อาจารย์พรพรรณ พันธุ์สมบุญ
 ๓๕๙ คุณสุภาพร สวัสดิ์ชัย
 ๓๖๐ ต.ญ.สโรชา แซ่เอ็ง
 ๓๖๑ คุณสุมาลี ชาญมภาพน
 ๓๖๒ คุณคณิต ชาญมภาพน
 ๓๖๓ คุณวรรณกาญจน์ บุญยก และครอบครัว
 ๓๖๔ ต.ช.ธีรภัทร - ต.ช.ไชยดี จารุกิจไพศาล
 ๓๖๕ ศิษย์อาจารย์ชนก โรงเรียนดนตรีศรัทธา
 ๓๖๖ รศ.สุจินดา ทุมวิสูตร (ดนตรีไทย มสช.)
 ๓๖๗ อาจารย์ถาวร สิทธิโกศล
 ๓๖๘ พลเรือเอกสนิท - คุณช่อจูน โกมลศิริรัตน์

พวงหรีด

คณะเจ้าภาพขอขอบพระคุณ
ผู้นำพวงหรีด พวงดอกไม้ และแจกันดอกไม้ มาวางเคารพศพ
นางมหาเทพกษัตริย์สมุห จ.ม., ต.ม.
(บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก)

๑. กรมศิลปากร
๒. กันตนา
๓. กาญจนสูตร
๔. โกวิท - อวรรณ
๕. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๖. คณะครูอนุบาล โรงเรียนเรวัต
๗. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๘. คณะพรทอง ครอบครัว กำนันแสง คล้ายทิม
๙. ครอบครัว กัลป์ประวิทย์
๑๐. ครอบครัว คงศักดิ์
๑๑. ครอบครัว จิระพันธุ์
๑๒. ครอบครัว เฉลิมพันธุ์
๑๓. ครอบครัว บุญศิริโรจน์
๑๔. ครอบครัว ศ.ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
๑๕. ครอบครัว ทาญ - พราวพรรณ พันธุ์สมบุญ
๑๖. ครอบครัว อาจารย์เพียร ศรีหงส์
๑๗. ครอบครัว แก้วกมล
๑๘. ครอบครัว ดุริยพันธุ์
๑๙. ครอบครัว ตราโมท
๒๐. ครอบครัว พานิชพัฒน์
๒๑. ครอบครัว สาคริก
๒๒. ครอบครัว อนันต์ศิริประภา
๒๓. ครู เตือน พาทย์กุล และครอบครัว
๒๔. จารึก เชิดเกียรติ์ก่าจาย
๒๕. ฉวีวรรณ - สุทธิพันธ์
๒๖. โฉมศรี วินิจญ์กุล
๒๗. ชมรมดนตรีไทย มสช.
๒๘. ชมรมดนตรีไทย (ธนาคารออมสิน)
๒๙. ชมรมผู้ปกครองและครูโรงเรียนอนุบาลสามเสน
๓๐. ชยดี วสวนนท์ (รายการทิพาทิต สห.๑๑)
๓๑. ชัยศักดิ์ - ศรีประภา ภักจินดา
๓๒. โชติชัย - วรรณวิภา อรรถวิวัฒน์
๓๓. ดร.ชุมพล - อโนทัย พรประภา
๓๔. ดร.สุรพล - ศ.ดร.อังคณาณ์ จันทราบัตย์
๓๕. ทนงค์ - ผศ.กฤษณา ภักดีเทวา
๓๖. ทน.กฤษณา - ชัยพจน์ - ฤกษ์ฤทธิ์ - สุวัทนา - ตีระวันจิ
๓๗. ธนิสร์ ศรีกลิ่นดี และ ครอบครัว
๓๘. นิภา - รัชนี้
๓๙. บริษัท ไทยลิฟท์อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
๔๐. บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด
๔๑. บริษัท บีซีโอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด
๔๒. บริษัท พรธิพาร์ท จำกัด
๔๓. บริษัท ภาพยนตร์ทรรษา จำกัด
๔๔. บริษัท มาสเตอร์ มายด์ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด
๔๕. บริษัท สาระกูป จำกัด
๔๖. บริษัท สำนักงานสถาปนิกจุฬาลงกรณ์ จำกัด
๔๗. บริษัท อมตะคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
๔๘. บริษัท แอร์โปรดักส์อินดัสตรี จำกัด
๔๙. บริษัท แอนด์แอนด์ซีพเพลย์ส จำกัด
๕๐. บ้านเลื้อ - เบญจวรรณ กัมปนาทแสนยากร
๕๑. บางไทรกาเดนท์
๕๒. บ้านดนตรี (อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม)
๕๓. บ้าน ดุริยประณีต
๕๔. บ้าน วิสุทธิกุล
๕๕. บ้าน ศิลปบรรเลง
๕๖. บีโอไอ โตเกียว
๕๗. บุญรัตน์ - พรรณี อ่อนกอ (ที่ปรึกษาด้านการลงทุน
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน)
๕๘. ป.ป. สวนสุนันทา ๒๕๔๖
๕๙. ปรีชา - พรพิมล จรุงวัฒนา
๖๐. ปรีชา - ศรีพรรณ อรรถวิวัฒน์
๖๑. โปรแกรมวิชานาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๖๒. ผศ.ปวีร์ - นงศารม เสนาะล้ำ
๖๓. ผาณิตา - วลัยรัตน์ เงินวิจิตร
๖๔. ผู้ปกครองนักเรียนมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ
(ศร ศิลปบรรเลง)

๖๕. ผู้ปกครองและครูโรงเรียนอนุบาลสามเสน
๖๖. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้านครหลวง
๖๗. พ.ต.ท.สมสรรค์ - สุนทรี วิจิตรกุล
๖๘. น.ท.ทินกร - คุณหญิงวิบูลวรรณ พันธุ์กระวี
๖๙. พ.ท.สมพงษ์ - ปิยะพร เกาพูล และ ครอบครัว "ข้าประเทศรัฐ"
๗๐. พงษ์ศักดิ์ - เพ็ญศิริ อังสุพันธ์
๗๑. พล.ต.อ.วีระ - รศ.มธุรส วิสุทกุล
๗๒. พล.ท.สุพจน์ - อัญชลี เทพหัสดิน ณ อยุธยา
๗๓. พล.ร.ต.ทะเล - ครองสุข เปรมานัน
๗๔. พล.ร.ต.อำนาจ - สุภาภรณ์ ชูโต
๗๕. พล.ร.อ.สนิท - ช่อรุ่ง ไก่เหล็ก
๗๖. พล.อ.ท.วิรัช - พญ. จันทรา คงศักดิ์
๗๗. พล.อ.อ.วีระ - คุณหญิง สุภา กิจจาพร
๗๘. พลตรีอภิชาติ ทิมสุวรรณ (รองผู้อำนวยการ สวพ. กท.)
๗๙. พลเอกโชคชัย - วัลย์ลดา หงส์ทอง
๘๐. พิเชษฐ์ - สุมิตา พะลานกุล
๘๑. พียาใจ และ ครอบครัว
๘๒. เพียงเพ็ญ - จักรชัย พานิชพัฒน์
๘๓. ไพโรจน์ โสมภูติ
(รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน)
๘๔. ภัทราวดี เขียวเตอร์
๘๕. ภาควิชาดุริยางค์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์
๘๖. ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์
๘๗. ม.ล.อนงค์ นิลอุบล
๘๘. ม.จ.ชาติเฉลิม - หม่อม กมลยา ยุคล
๘๙. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๙๐. มูลนิธิสมาคมสตรีอุดมศึกษา
๙๑. มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)
๙๒. รศ.นพ.ปิยะมิตร - ผศ.ชนิกา ศรีธรา
๙๓. ระลึกถึงครูบรรเลง (สหรัษฎ์ จันทร์เฉลิม)
๙๔. ร้านดอกไม้ไปรษณีย์
๙๕. โรงเรียนดนตรีศรทอง
๙๖. โรงเรียนประถมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๙๗. โรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๙๘. โรงเรียนเรวัต
๙๙. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
๑๐๐. โรงเรียนเอกประสิทธิ์ศึกษา
๑๐๑. ลัทธิกา กระต่ายทอง (เอ)
๑๐๒. ลูก - หลาน บ้านเสาคริก
๑๐๓. ลูกศิษย์สวนสุนันทา รุ่น ๔๘
๑๐๔. เลื่อน กฤษณการี
๑๐๕. วัฒนา - ชุตานนท์ ลัมพสาระ
๑๐๖. วัฒนา - รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์
๑๐๗. วัยทองรวมซอแก้วสวนสุนันทา
๑๐๘. วิกรม กรมดิษฐ์
๑๐๙. วิชัย - สุลักษณ์ ผลานวงศ์ และ ครอบครัว
๑๑๐. วิทยาลัย ดุริยางค์ศิลป์ (มหาวิทยาลัยมหิดล)
๑๑๑. วิศวุฑา ๒๕๔๔
๑๑๒. ศ.นพ.เสก - รศ.สุภัทรา อักษรานุเคราะห์
๑๑๓. ศ.นพ.ชัยเวช - ศ.พญ.ทัศนีย์ นุชประยูร และครอบครัว
๑๑๔. ศิริชัย - ศันสนีย์ บุณกุล
๑๑๕. ศิษย์เก่าสวนสุนันทาวิทยาลัย (ป.ป. รุ่นสุดท้าย)
๑๑๖. ศิษย์สวนสุนันทา รุ่น ๔๘
๑๑๗. ศิษย์หลวงประดิษฐไพเราะ (อุทัย แก้วละเอียด)
๑๑๘. ส.ส.ว. '๕๓
๑๑๙. สถาบันนาฏดุริยางค์ศิลป์
๑๒๐. สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๑๒๑. สถาพร - นารี กวิตานนท์
๑๒๒. สมคิด - ดร.เมธินี อารยะสกุล
๑๒๓. สมประสงค์ - ตรีตาภรณ์ โขมพัตร
๑๒๔. สมภาพ - เพณี เดชสุพงศ์
๑๒๕. สมศักดิ์ - สันสนีย์ ยมะสมิต
๑๒๖. สมาคมนักอนุรักษ์เครื่องเล่นกระบอกเสียงและหีบเสียงไทย
๑๒๗. สมาคมสวนสุนันทาในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๒๘. สรวง อักษรานุเคราะห์ และ ครอบครัว
๑๒๙. ส่วนพัฒนากายภาพและสิ่งแวดล้อม
๑๓๐. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
๑๓๑. สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๑๓๒. สิริชัยชาญ พักจำรูญ รองอธิบดี กรมศิลปากร
๑๓๓. สุบิน จันทร์แก้ว และ ครอบครัว
๑๓๔. สุรพงษ์ เดชะวิบูลย์
(บริษัท ปัญจพลแปเปอร์ อินดัสตรี จำกัด)
๑๓๕. สุวัชรีย์ ชูณะศรี
๑๓๖. ทมวตดนตรี - นาฏศิลป์ (โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย)
๑๓๗. ห้องอาหารสามเสนวิลล่า
๑๓๘. อัญชลีย์ วิจิตรานนท์
๑๓๙. อารีย์ - นันทวัช - ปณัสนา น้อยวงศ์
๑๔๐. อาสา - สุจิตคุณ สารสิน
๑๔๑. อำนาจ - คุณหญิง สมศรี วีระวรรณ
๑๔๒. อิทธิสุนทร วิชัยลักษณ์
๑๔๓. อุไร สาคริก และ ครอบครัว
๑๔๔. แอ - จอย - แอ้ม
๑๔๕. HOPE D.K. CO., LTD
๑๔๖. MICHAEL WELLMAN
๑๔๗. WWW.DONTRITHAI.COM

เจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

งานศพ นางมหาเทพกษัตริย์สมุห (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก)

ณ วัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๑๖-๒๒ กันยายน ๒๕๔๕

จันทร์ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕	ลูกหลานสกุล "สาคริก" และ "แฮมมณี"
อังคาร ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕	บริษัท พรธิพัรท์ จำกัด, บริษัท แชนด์แอนด์แมคมีลันพลาเยส จำกัด , โรงเรียนเรวัต, ครอบครัว "อรรณวิวัฒน์"
พุธ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๕	สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, สำนักงานสถาปนิกจุฬดิษฐ์ จำกัด , บริษัท แอร์โปรดักท์ อินดัสตริย์ จำกัด
พฤหัสบดี ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , น้อง - หลาน สกุล "คงศักดิ์", "วิโรจน์เพชร", "เทศนาบุญ", "อุปถัมภ์หัตถสาร"
ศุกร์ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๕	น้อง - หลาน สกุล "ศิลปบรรเลง", บริษัท อมตะคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), สมาคมสวนสุนันทาในพระบรมราชานุูปถัมภ์, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ครอบครัว "พานิชพัฒน์"
เสาร์ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕	ผู้ปกครองสมาชิกชมรมดนตรีไทย มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะฯ มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)
อาทิตย์ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๕	ครอบครัว "มโนรมย์ภัทรสาร"

ขอบพระคุณ

ในการรักษาพยาบาลนางมหาเทพกษัตรสมุห (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก) ก่อนถึงวาระสุดท้ายนั้น ลูกหลานใคร่ขอขอบพระคุณ ญาติพี่น้อง แพทย์และพยาบาลของโรงพยาบาลวิชัยยุทธ และโรงพยาบาลรามธิบดี ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลอย่างดียิ่ง พระคุณนี้ลูกหลานจะขอจดจำไว้ตลอดไป

ในการบำเพ็ญกุศลอุทิศแด่ผู้วายชนม์ บุตรหลานนางมหาเทพกษัตรสมุห (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก) รู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาาร่วมเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรม ร่วมทำบุญอุทิศส่วนกุศลแด่ผู้วายชนม์ ร่วมฟังการสวดพระอภิธรรม ส่งพวงหรีดและดอกไม้ไปเคารพศพ ร่วมจัดเลี้ยงอาหารในการบำเพ็ญกุศล ๕๐ วัน และวันก่อนพระราชทานเพลิงฯ ร่วมแสดงความเสียใจในมรณกรรม ครั้งนี้

ขอกราบมนัสการด้วยความเคารพอย่างสูง ในพระเมตตา กรุณา และมฤติตา ของ พระญาณวโรดม (ประยูร สนตง ภูโร ป.ธ.๙)

ขอนมัสการท่านพระครูอมรคัมภ์ (วิชัย เขมคุโณ) ด้วยความเคารพ ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาช่วยเหลือแนะนำทุกอย่าง

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ของวัดเทพศิรินทราวาส ทุกคนที่ช่วยเหลือในภานา ครั้งนี้

ขอขอบคุณวงดนตรีของ อาจารย์สุบิน จันทรแก้ว รวมทั้งคณาจารย์และนิสิตคณะศิลปนิเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้บรรเลงดนตรี ระหว่างการสวดพระอภิธรรมศพทุกวัน และในวันพระราชทานเพลิงฯ

ขอขอบคุณ “นักดนตรี” ทุกท่าน และ “วงดนตรี” ทุกวง ที่มาร่วมแสดงมุทิตาจิตด้วยการบรรเลงดนตรี ทั้งในระหว่างการสวดพระอภิธรรม ๗ วัน, การบำเพ็ญกุศลฯ ๕๐ วัน, การบำเพ็ญกุศลก่อนวันพระราชทานเพลิง และในวันพระราชทานเพลิงฯ...ขออภัยที่ไม่สามารถกล่าวชื่อได้ทั้งหมด

ขอขอบคุณท่านอธิการบดีฯ คณาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ที่ร่วมเป็นเจ้าภาพและนำนาฏศิลป์ ๒ ชุด มาแสดงในวันสวดพระอภิธรรม วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๕

ขอขอบคุณ ผศ.กฤษณา ภักดีเทวา และผศ.ปรุงปรีดี ขาวปลื้ม รวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่มาร่วมแสดงนาฏศิลป์ “ชุดพระรามตามกวาง” ในวันสวดพระอภิธรรมฯ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕

ขอขอบพระคุณยิ่งในความกรุณาของทุกท่าน ที่ส่งข้อความมาแสดงความอาลัยต่อผู้วายชนม์ในหนังสือที่ระลึกในการพระราชทานเพลิงศพฯ เล่มนี้

ขอขอบคุณ คุณฐานิษฐ์ สอนชุ่มเสียง ผู้เป็นศิษย์ครูบรรเลง ซึ่งได้จัดช่างภาพมาถ่ายภาพตลอดช่วงเวลาการสวดพระอภิธรรมฯ ทั้ง ๗ วัน และยังจัดพิมพ์หนังสือสวดมนต์ เพื่อแจกในการพระราชทานเพลิงศพฯ ครั้งนี้

ขอขอบคุณ บริษัทแฮนด์แอนด์แอนด์ครีเอทีฟพลายส์ จำกัด และคุณชัยพร จิรจิตโกศล รวมทั้งนักดนตรี, นักร้องทุกท่าน ที่ร่วมกันจัดทำเทปเพลงผลงานของ “ครูบรรเลง” แจกแก่ผู้มาในงานพระราชทานเพลิงศพฯ ครั้งนี้

และท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณ คุณชรรค์ชัย บุญปาน และ คุณสุจิตต์ วงษ์เทศ อย่างยิ่ง ในความอนุเคราะห์ช่วยในเรื่องการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกฯ เล่มนี้ พร้อมทั้งขอขอบคุณ คุณพงษ์ศักดิ์ ไพรอังกูร และคุณสุวรรณ พันธุ์ศรี ที่ได้ช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการจัดทำรูปเล่ม (Art Work)

หากนางมหาเทพกษัตรสมุห (บรรเลง ศิลปบรรเลง สาคริก) ได้รับทราบด้วยญาณวิถีดุใด คงรู้สึกซาบซึ้งขอบคุณ และขออนุโมทนาในมุทิตาจิตของทุกๆ ท่าน เช่นเดียวกับลูกหลาน ที่ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้อีกครั้ง

พิมพ์ที่
บริษัท พิกเนต พรินติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด
๔๐/๑ ถนนเทศบาลนิมิตใต้ ประชานิเวศน์ ๑
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๕ ๓๕๗๑-๘
นายไพโรจน์ สายหุ้ม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

พิธีชงชาในงานพระราชทานเพลิงศพ
นางมหาเทพกษัตริย์ศรีสมุท
(บรรเลง พิณปวิธระเลง สาคริก)
ณ มกุฎราชวังในท้าวสุ
วันจันทร์ที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๖